

Stora Enso

Osavuositikatsaus Q3

1.1. – 30.9.2016

storaenso

Neljänneksen kehitys jälleen vakaa

Q3/2016 (verrattuna Q3/2015)

- Liikevaihto 2 393 (2 500) milj. euroa laski 4,3 %. Liikevaihto ilman rakenteellisesti heikentyvää paperiliiketoimintaa sekä myytyä Barcelonan tehdasta kasvoi 1,8 % pääasiassa Varkauden kraftlaineritehtaan ja Beihain kuluttajapakkauskartonkitehtaan ylösajojen ansiosta.
- Operatiivinen liiketulos oli 219 (246) milj. euroa, sisältäen Beihain ylösajosta johtuvan 35 milj. euron negatiivisen vaikutuksen. Operatiivinen liiketulosprosentti oli 9,2 % (9,8 %).
- Osakekohtainen tulos 0,16 (0,16) euroa. Osakekohtainen tulos ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä kasvoi 0,17 (0,13) euroon.
- Liiketoiminnan rahavirta oli 390 (484) milj. euroa, rahavirta investointien jälkeen 177 (234) milj. euroa.
- Taseen vahvistuminen jatkui edelleen; nettovelan suhde operatiiviseen EBITDAan oli 2,1 (2,5), likviditeetti oli 775 (797) milj. euroa.
- Operatiivinen ROCE oli 10,1 % (11,6 %), operatiivinen ROCE ilman Beihain investointia oli 13,5 % (13,1 %).

Q3/2016 (verrattuna Q2/2016)

- Liikevaihto 2 393 (2 526) milj. euroa laski 5,3 %. Liikevaihto ilman rakenteellisesti heikentyvää paperiliiketoimintaa laski 5,1 %, mikä johtui pääasiassa Wood Products -divisioonan normaalista kausivaihtelusta.
- Operatiivinen liiketulos 219 (226) milj. euroa laski 3,1 % pääasiassa Beihain ylösajon vuoksi.

Q1–Q3/2016 (verrattuna Q1–Q3/2015)

- Liikevaihto 7 364 (7 553) milj. euroa laski 2,5 %. Liikevaihto ilman rakenteellisesti heikentyvää paperiliiketoimintaa ja myytyä Barcelonan tehdasta kasvoi 2,6 %.
- Operatiivinen liiketulos 693 (673) milj. euroa kasvoi 3,0 % pääasiassa alhaisempien muuttuvien kustannusten ansiosta.

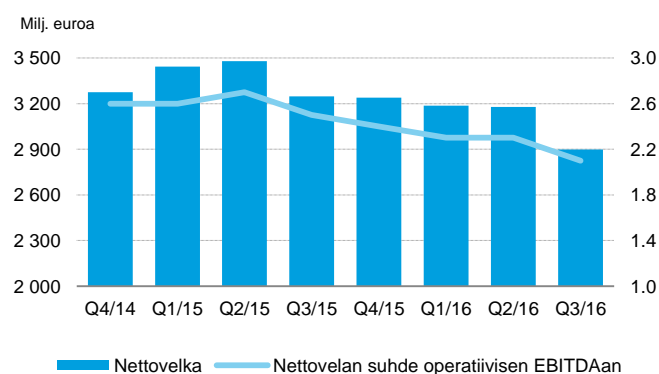
Muutos

- Beihain tehtaan ylösajo etenee suunniteltua aikataulua nopeammin. Nestepakkauskartonkien asiakastestit etenevät hyvin, ja ensimmäiset CKB-kartongin testiajot on suoritettu. Kuluttajapakkauskartonkikoneen odotetaan saavuttavan täyden tuotannon 18–24 kuukaudessa toukokuussa 2016 tapahtuneesta käynnistyksestä. Valkaistua kemitermomekaanista massaa (BCTMP) valmistavan laitoksen odotetaan käynnistyvän ennen viimeisen neljänneksen loppua.
- Varkauden kraftlaineritehdas saavutti EBITDA:n kannattavuusrajan kolmannella neljänneksellä. Tehtaan odotetaan saavuttavan täyden tuotannon vuoden 2017 toisen vuosipuoliskon aikana.
- Varkauden tehtaan puisten rakennuskomponenttien (LVL) tuotantolinja on käyttöönottovalihevassa ja tuotesertifiointi on meneillään. Linjan odotetaan saavuttavan täyden tuotannon vuoden 2018 puolivälissä.
- Saksassa sijaitsevan aikakauslehtipaperia tuottavan Kabelin tehtaan myynti saatiin päätökseen syyskuussa.
- Suzhoun tehdasalueen myynnistä saatiin ennakkomaksua yhteensä 118 milj. euroa.

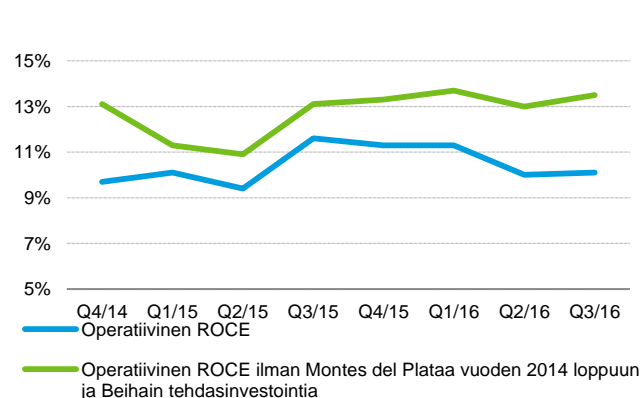
Näkymät Q4/2016

Vuoden 2016 viimeisen neljänneksen liikevaihdon arvioidaan olevan hieman korkeampi alhaisempi tai hieman alhaisempi kuin vuoden 2016 kolmannen neljänneksen 2 393 milj. euroa ja operatiivisen liikeloksen odotetaan pysyvän samalla tasolla tai olevan jonkin verran alhaisempi kuin vuoden 2016 kolmannen neljänneksen 219 milj. euroa. Suunniteltujen vuotuisten huoltoseisokkien vaikutuksen arvioidaan olevan noin 35 milj. euroa pienempi kuin kolmannella neljänneksellä.

NETTOVELAN SUHDE OPERATIIVISEEN EBITDAAN

OPERATIIVINEN ROCE

AVAINLUVUT

Milj. euroa	Q3/16	Q3/15	Muutos % Q3/16– Q3/15	Q2/16	Muutos % Q3/16– Q2/16	Q1– Q3/16	Q1– Q3/15	Muutos % Q1–Q3/16– Q1–Q3/15	2015
Liikevaihto	2 393	2 500	-4,3 %	2 526	-5,3 %	7 364	7 553	-2,5 %	10 040
Operatiivinen EBITDA	326	353	-7,6 %	333	-2,1 %	1 015	1 011	0,4 %	1 352
Operatiivinen EBITDA, %	13,6 %	14,1 %		13,2 %		13,8 %	13,4 %		13,5 %
Operatiivinen liiketulos	219	246	-11,0 %	226	-3,1 %	693	673	3,0 %	915
Operatiivinen liiketulos, %	9,2 %	9,8 %		8,9 %		9,4 %	8,9 %		9,1 %
Liiketulos (IFRS)	196	237	-17,3 %	248	-21,0 %	638	666	-4,2 %	1 059
Tulos ennen veroja ja ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä	170	128	32,8 %	112	51,8 %	465	438	6,2 %	1 048
Tulos ennen veroja	161	144	11,8 %	149	8,1 %	465	454	2,4 %	814
Katsauskauden tulos	119	124	-4,0 %	118	0,8 %	351	376	-6,6 %	783
Investoinnit	150	284	-47,2 %	197	-23,9 %	535	634	-15,6 %	989
Investoinnit ilman lisäyksiä biologisiin hyödykkeisiin	127	270	-53,0 %	174	-27,0 %	468	581	-19,4 %	912
Poistot ja arvonalentumiset ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä	124	128	-3,1 %	123	0,8 %	371	396	-6,3 %	517
Korolliset nettovelat	2 899	3 248	-10,7 %	3 178	-8,8 %	2 899	3 248	-10,7 %	3 240
Operatiivinen ROCE	10,1 %	11,6 %		10,3 %		10,6 %	10,6 %		10,6 %
Tulos/osake (EPS) ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä, euroa	0,17	0,13		0,12		0,48	0,46		1,24
Tulos/osake, euroa	0,16	0,16		0,16		0,47	0,49		1,02
Oman pääoman tuotto (ROE)	8,4 %	9,7 %		8,4 %		8,3 %	9,7 %		14,6 %
Velkaantumisaste	0,52	0,66		0,58		0,52	0,66		0,60
Nettovelan suhde edellisten 12 kk operatiiviseen EBITDAan	2,1	2,5		2,3		2,1	2,5		2,4
Kiinteät kustannukset/liikevaihto	25,5 %	25,0 %		25,4 %		25,1 %	24,8 %		25,0 %
Oma pääoma/osake, euroa	7,13	6,24	14,3 %	6,96	2,4 %	7,13	6,24	14,3 %	6,83
Henkilöstö keskimäärin	26 819	27 232	-1,5 %	26 088	2,8 %	26 372	27 090	-2,7 %	26 783
Työtapaturmat (TRI), taajuus	10,4	10,7	-2,8 %	13,5	-23,0 %	12,0	10,4	15,4 %	11,0
Poissaoloon johtaneet tapaturmat (LTA), taajuus	4,5	4,3	4,7 %	4,9	-8,2 %	4,4	4,3	2,3 %	4,7

Operatiiviset avainluvut katso kappale IFRS:n piiriin kuulumattomat tunnusluvut Taloudelliset tiedot -osion alusta

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät: katso kappale IFRS:n piiriin kuulumattomat tunnusluvut Taloudelliset tiedot -osion alusta

TRI (Total recordable incidents) taajuus = Lääketieteellistä hoitoa vaatineiden tapaturmien määrä miljoonaa työtuntia kohti.

LTA (Lost-time accident) taajuus = Poissaoloon johtaneiden tapaturmien määrä miljoonaa työtuntia kohti.

TOIMITUKSET JA TUOTANTO

	Q3/16	Q3/15	Muutos % Q3/16– Q3/15	Q2/16	Muutos % Q3/16– Q2/16	Q1– Q3/16	Q1– Q3/15	Muutos % Q1–Q3/16– Q1–Q3/15	2015
Kartongin toimitukset, 1 000 tonnia	864	778	11,1 %	839	3,0 %	2 500	2 304	8,5 %	3 045
Kartongin tuotanto, 1 000 tonnia	953	850	12,1 %	912	4,5 %	2 791	2 554	9,3 %	3 394
Aaltopahvin toimitukset, milj. m ²	274	277	-1,1 %	273	0,4 %	806	838	-3,8 %	1 112
Markkinasellun toimitukset, 1 000 tonnia	525	460	14,1 %	507	3,6 %	1 498	1 387	8,0 %	1 873
Puutuotetoimitukset, 1 000 m ³	1 143	1 086	5,2 %	1 319	-13,3 %	3 586	3 333	7,6 %	4 490
Paperin toimitukset, 1 000 tonnia	1 272	1 477	-13,9 %	1 322	-3,8 %	3 934	4 354	-9,6 %	5 778
Paperin tuotanto, 1 000 tonnia	1 243	1 443	-13,9 %	1 298	-4,2 %	3 936	4 359	-9,7 %	5 794

Toimitusjohtajan kommentti

”Kolmannella neljänneksellä liikevaihto ilman rakenteellisesti heikentyvää paperiliiketoimintaa ja Barcelonan myydyä tehdasta kasvoi 1,8 %. Tämä oli pääasiassa Varkauden kraftlaineritehtaan ja Beihain kuluttajapakkauskartonkitehtaan ylösajojen ansiota. Operatiivinen liiketulos oli 219 milj. euroa (246 milj. euroa vuosi sitten) sisältäen Beihain ylösajon 35 milj. euron negatiivisen vaikutuksen. Liiketoiminnan rahavirta oli 390 milj. euroa pienentyneen käyttö pääoman ja yritysmyyntien ansiosta. Taseen vahvistuminen jatkui edelleen, kun nettovelan suhde operatiiviseen EBITDAan oli 2,1.

Muutoksemme asiakaskeskeiseksi uusiutuvien materiaalien kasvuyhtiöksi etenee hyvin. Olen tyytyväinen siitä, että Beihain tehtaan ylösajo etenee edellä suunniteltua aikataulua ja että nestepakkauskartonkien ja muiden tuotteiden asiakastestit ovat parhailaan käynnissä. Olemme myös suorittaneet ensimmäiset CKB-kartongin testiajot. CKB-kartonkimme on erittäin kilpailukykyinen lujuus-, jäykkyys-, puhtaus- ja ajettavuusominaisuuksiltaan. Se tarjoaa ensiluokkaista elintarviketurvallisuutta, jota kiinalaiset kuluttajat arvostavat.

Myös Varkauden kraftlaineritehtaan ylösajo etenee, ja suunnitelman mukaisesti tehdas saavutti neljänneksen aikana EBITDAn kannattavuusrajan. Odotamme täyttä tuotantoa ensikuitupohjaisessa aaltopahvissa vuoden 2017 toisen puoliskon aikana. Olemme myös saaneet päätökseen Saksassa sijaitsevan päällystettyä aikakauslehtipaperia valmistavan Kabelin tehtaan myynnin. Lisäksi olemme vastaanottaneet ensimmäiset Kiinassa sijaitsevan Suzhoun tehtaan myyntiin liittyvät ennakkomaksut. Tämä kauppa julkistettiin vuoden 2016 toisella neljänneksellä.

Suunnittelemme aaltopahvipakkausten huippuyksikön luomista Lahteen. Tavoitteemme on parantaa kilpailukykyämme keskittämällä aaltopahvin tuotantoa Suomessa yhdelle tehtaalle. Osana mahdollista keskittämistä investoimme noin 19 milj. euroa uusiin koneisiin ja tuotantoa tukevaan infrastruktuuriin. Ehdotetun projektin odotetaan valmistuvan vuoden 2018 ensimmäisen neljänneksen loppuun mennessä.

Puurakentamisen suosio on nousussa. Australian ensimmäinen puinen toimistotalo rakentuu Sydneyssä Stora Enson puisista, ristiinliimatuista tilaelementeistä (CLT). Kuusikerroksisen toimistotalon tärkeimmät rakenteelliset komponentit on valmistettu yli 2 000 kuutiometristä Stora Enson CLT:tä. Rakennuksen on määrä valmistua vuonna 2017 ja valmistuessaan todistaa, että CLT ei ainoastaan ole uusiutuva ja kestävä valinta, vaan se myös nopeuttaa rakennusaikoja.

Toinen kasvaviin kaupunkirakentamistarpeisiin vastaava hankkeemme on Murów'n sahan modernisointi. Aiemman ilmoituksemme mukaisesti modernisointi nostaa vuotuisen kapasiteetin 70 000 kuutiometristä 400 000 kuutiometriin. Syyskuussa vietimme modernisoidun sahan avajaisia yhdessä 200 asiakkaan kanssa.

Olen iloinen siitä, että vuosikertomuksemme valittiin ReportWatchin luokituksessa Suomen parhaaksi toisena peräkkäisenä vuotena. Luokitus kattoi 1 600 yhtiötä 65 eri maassa. Myös kansainvälinen, voittoa tavoittelematon organisaatio CDP (aiemmin Carbon Disclosure Project) valitsi Stora Enson maailman johtavien ilmaston lämpenemistä vastaan toimivien yritysten joukkoon. Stora Enso sijoittui ”Climate A” -ryhmään.

Mitä tulee vuoden 2016 viimeisen neljänneksen näkyymiin, liikevaihdon arvioidaan olevan hieman korkeampi tai hieman alhaisempi kuin vuoden 2016 kolmannen neljänneksen 2 393 milj. euroa ja operatiivisen liiketuloksen odotetaan pysyvän samalla tasolla tai olevan jonkin verran alhaisempi kuin vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä kirjattu 219 milj. euroa. Suunniteltujen vuotuisten huoltoseisokkien vaikutuksen arvioidaan olevan noin 35 milj. euroa pienempi kuin kolmannella neljänneksellä.

Kuten aina, haluan kiittää asiakkaitamme hyvästä yhteistyöstä, työntekijöitämme sitoutumisesta ja sijoittajiamme luottamuksesta.”

Karl-Henrik Sundström, toimitusjohtaja

Operatiivinen liiketulos, % (Q3/2016)

9,2 %

Operatiivinen ROCE (Q3/2016)

10,1 %

(Tavoite > 13 %)

Nettovelan suhde operatiiviseen EBITDAan

2,1

(Tavoite < 3,0)

LIIKETULOKSEN TÄSMÄYTYSLASKELMA

Milj. euroa	Q3/16	Q3/15	Muutos % Q3/16– Q3/15	Q2/16	Muutos % Q3/16– Q2/16	Q1–Q3/16	Q1– Q3/15	Muutos % Q1–Q3/16– Q1–Q3/15	2015
Operatiivinen EBITDA	326	353	-7,6 %	333	-2,1 %	1 015	1 011	0,4 %	1 352
Osakkuus- ja yhteisyritykset, operatiivinen*	17	21	-19,0 %	16	6,3 %	49	58	-15,5 %	80
Poistot ja arvonalentumiset ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä	-124	-128	3,1 %	-123	-0,8 %	-371	-396	6,3 %	-517
Operatiivinen liiketulos	219	246	-11,0 %	226	-3,1 %	693	673	3,0 %	915
Käyvän arvon muutokset ja liiketoimintaan kuulumattomat erät**	-14	-25	44,0 %	-15	6,7 %	-55	-23	-139,1 %	378
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät***	-9	16	-156,3 %	37	-124,3 %	0	16	-100,0 %	-234
Liiketulos (IFRS)	196	237	-17,3 %	248	-21,0 %	638	666	-4,2 %	1 059

* Konsernin osuus osakkuus- ja yhteisyritysten operatiivisesta liiketuloksesta.

** Käyvän arvon muutokset ja liiketoimintaan kuulumattomat erät sisältävät osakesidonnaiset kannustinjärjestelmät ja niihin liittyvät suojaukset, hiilidioksidin päästöoikeuksien arvostuksen, biologisten hyödykkeiden uudelleenarvostuksen sekä konsernin osuuden osakkuus- ja yhteisyritysten tuloveroista ja nettorahoituseristä.

*** Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät: katso Taloudelliset tiedot -osio

Vuoden 2016 kolmannen neljänneksen tulos (verrattuna vuoden 2015 kolmanteen neljännekseen)

LIKEVAIHDON MUUTOKSEN JAKAUMA Q3/2015 – Q3/2016

Liikevaihto Q3/2015, milj. euroa	2 500
Hinta ja tuotejakauma	-2 %
Valuutta	0 %
Määrä	1 %
Muu liikevaihto*	1 %
Yhteensä ennen rakennemuutoksia	0 %
Rakennemuutokset**	-4 %
Yhteensä	-4 %
Liikevaihto Q3/2016, milj. euroa	2 393

* Raakapuu, energia, keräyspaperi, sivutuotteet jne.

** Tehtaiden sulkemiset, suuret investoinnit, yritysmyynti ja -ostot

Konsernin 2 393 milj. euron liikevaihto oli 107 milj. euroa eli 4,3 % pienempi kuin vuotta aiemmin pääasiassa yritysmyyntien ja kapasiteetin vähentämisen vuoksi. Liikevaihto ilman rakenteellisesti heikentyvää paperiliiketoimintaa sekä myytyä Barcelonan tehdasta kasvoi 1,8 % pääasiassa Varkauden kraftlaineritehtaan ja Beihain kuluttajapakkauskartonkitehtaiden ylösajojen ansiosta. Paper-divisioonan liikevaihto ilman uudelleenjärjestelyjä pysyi vakaana. Alhaisemmillä lehtipuuksella hinnoilla oli vaikutus Biomaterials-divisioonan.

Operatiivinen liiketulos oli 219 (246) milj. euroa eli 27 milj. euroa alhaisempi sisältäen Beihain ylösajosta johtuvan 35 milj. euron negatiivisen vaikutuksen. Operatiivinen liiketulosprosentti oli 9,2 % (9,8 %). Operatiivinen liiketulosprosentti ilman Beihain toimintoja oli 11,0 % (10,2 %). Alhaisemmat hinnat paikallisissa valuutoissa, jotka olivat seurausta erityisesti merkittävästi alhaisemmista lehtipuun hinnoista, heikensivät operatiivista liiketulosta 34 milj. euroa. Kiinteät kustannukset olivat 18 milj. euroa korkeammat, mihin vaikuttivat pääasiassa Beihain kuluttajapakkauskartonkitehtaan ja Varkauden kraftlaineritehtaan ylösajot, Biomaterials-divisioonan suunniteltujen huoltoseisokkien ajoituksen seurauksena kasvaneet kunnossapitokustannukset ja sahojen suurempi tuotanto. Operatiiviseen liiketulokseen kohdistui 6 milj. euron negatiivinen vaikutus alhaisempien volyymien vuoksi. Muuttuvat kustannukset vähenivät 33 milj. euroa lähinnä alhaisempien energia- ja puukustannusten vuoksi. Poistot olivat 4 milj. euroa alhaisemmat. Suljetut ja myydyt yksiköt laskivat operatiivista liiketulosta 4 milj. euroa ja osakkuusyritysten alhaisempi tulos 4 milj. euroa.

Tuotannon suunniteltu ja suunnittelematon seisokkiaika oli paperin kohdalla 10 % (7 %), kartongin 6 % (7 %) ja sahatavaran 0 % (3 %).

Keskimääräinen henkilöstömäärä vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä oli noin 26 800, joka on noin 400 vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Pääsyy henkilöstömäärän pienenemiseen olivat rakenteelliset muutokset. Henkilöstömäärä Euroopassa oli kolmannen aikana keskimäärin noin 20 300, joka on noin 200 vähemmän kuin samalla neljänneksellä vuotta aikaisemmin. Kiinassa keskimääräinen henkilöstömäärä oli noin 5 400, joka oli noin 250 enemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Käyvän arvon muutoksilla ja liiketoimintaan kuulumattomilla erillä oli negatiivinen 14 (negatiivinen 25) milj. euron vaikutus liiketulokseen. Vaikutus tulee pääasiassa konsernin pohjoismaisista metsäosakkuusyrityksistä, hiilidioksidin päästöoikeuksien arvostamisesta ja biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutoksista.

Osakekohtainen tulos oli 0,16 (0,16) euroa, ja osakekohtainen tulos ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä oli 0,17 (0,13) euroa.

Konserni kirjasi vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät, joilla oli noin 9 milj. euron negatiivinen nettovaikutus liiketulokseen ja noin 1 milj. euron positiivinen vaikutus tuloveroon. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liittyivät aaltopahvituotannon suunniteltuihin uudelleenjärjestelyihin Suomessa ja Ruotsissa.

Nettorahoituskulut, 35 milj. euroa, olivat 58 milj. euroa alhaisemmat kuin vuotta aiemmin. Nettokorkokustannukset, 36 milj. euroa, olivat vastaavasti 3 milj. euroa alhaisemmat kuin vuotta aikaisemmin pääasiassa alhaisemman velkatason ja aktiivisen velkojen hallinnan ansiosta. Kolmannen neljänneksen nettovaluuttakurssivaikutus rahavarojen, korollisten saamisten ja velkojen sekä niihin liittyvien suojausten osalta oli 6 milj. euroa voitollinen (43 milj. euroa tappiollinen) ja johtui pääasiassa valuuttamääräisten lainojen uudelleenarvostamisesta tytäryrityksissä ja yhteisissä toiminnoissa.

SIJOITETUN PÄÄOMAN MUUTOKSEN JAKAUMA 30.9.2015–30.9.2016

Milj. euroa	Sijoitettu pääoma
30.9.2015	8 345
Investoinnit vähennettynä poistoilla	324
Arvon alentumiset ja arvonalentumisten peruutukset	-202
Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutos	-24
Myytavissä olevat sijoitukset, korottomat (pääasiassa PVO:n osakkeet)	46
Osakkuus- ja yhteisyritykset	424
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden nettovelka	62
Operatiivinen käyttöpääoma ja muut korottomat erät, netto	-275
Nettoverovelka	-22
Muuntoerot	28
Muut muutokset	-88
30.9.2016	8 618

Operatiivinen sijoitetun pääoman tuotto vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä oli 10,1 % (11,6 %). Ilman Beihain tehtaan investointia Consumer Board -divisioonassa operatiivinen sijoitetun pääoman tuotto olisi ollut 13,5 % (13,1 %).

Tammi–syyskuun 2016 tulos (verrattuna tammi–syyskuuhun 2015)

Liikevaihto laski 189 milj. euroa, eli 2,5 %, 7 364 milj. euroon pääasiassa Paper-divisioonan rakenteellisten muutosten vuoksi. Operatiivinen liiketulos oli 20 milj. euroa suurempi eli 693 milj. euroa. Muuttuvilla kustannuksilla oli 66 milj. euron positiivinen vaikutus operatiiviseen liiketulokseen, joka oli seurausta etenkin alhaisemmista puu- ja energiakustannuksesta. Nettovaluuttakurssit kasvattivat operatiivista liiketulosta 60 milj. euroa. Suuremmilla volyymeilla oli 13 milj. euron positiivinen ja alhaisemmillä kuljetuskustannuksilla 10 milj. euron positiivinen vaikutus. Alhaisemmat myyntihinnat paikallisissa valuutoissa, erityisesti selluhinnoissa, laskivat operatiivista liiketulosta 68 milj. euroa. Kiinteät kustannukset olivat 63 milj. euroa suuremmat pääasiassa Varkauden kraftlaineritehtaan ja Beihain kuluttajapakkauskartonkitehtaan, Biomaterials-divisioonan innovaatiotoimintojen suurempien kustannusten sekä sahojen suuremman tuotannon takia.

Vuoden 2016 kolmannen neljänneksen tulos (verrattuna vuoden 2016 toiseen neljännekseen)

Liikevaihto laski 133 milj. euroa, eli 5,3 %, 2 393 milj. euroon. Operatiivinen liiketulos oli 7 milj. euroa pienempi eli 219 milj. euroa. Alhaisemmat myyntihinnat paikallisissa valuutoissa pienensivät operatiivista liiketulosta 6 milj. euroa ja volyymit 22 milj. euroa. Laskua kompensoivat osittain kausiluonteisuudesta johtuvat 13 milj. euroa alhaisemmat kiinteät kustannukset ja 9 milj. euron alhaisemmat muuttuvat kustannukset, erityisesti puun ja energian osalta.

Rahoitus vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä (verrattuna Q2/2016)

PÄÄOMARAKENNE

Milj. euroa	30.9.2016	30.6.2016	31.12.2015	30.9.2015
Operatiiviset aineelliset ja aineettomat hyödykkeet*	6 941	6 987	6 822	6 874
Osakkuus- ja yhteisyritykset	1 455	1 474	1 570	1 057
Käyttöpääoma, netto	801	839	884	1 031
Pitkäaikaiset korottomat erät, netto	-494	-458	-476	-551
Sidottu pääoma yhteensä	8 703	8 842	8 800	8 411
Nettoverovelka	-85	-66	-47	-66
Sijoitettu pääoma	8 618	8 776	8 753	8 345
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	5 624	5 492	5 388	4 923
Määräysvallattomien omistajien osuudet	95	106	125	174
Korolliset nettovelat	2 899	3 178	3 240	3 248
Rahoitus yhteensä	8 618	8 776	8 753	8 345

* Operatiiviset aineelliset ja aineettomat hyödykkeet sisältävät maa-alueet, rakennukset, koneet ja kaluston, liikearvon, biologiset hyödykkeet, päästöoikeudet, myytävissä olevat muut osakkeet ja muut aineettomat hyödykkeet.

Rahavarat vähennettynä käytetyillä luottolimiiteillä kasvoivat 264 milj. euroa 775 milj. euroon pääasiassa liiketoiminnan vakaan rahavirran ja Suzhoun tehdasalueen myynnistä saatujen 118 milj. euron ennakkomaksujen ansiosta. Käyttämättömät luotot yhteensä pysyivät muuttumattomina 700 milj. eurossa. Stora Ensolla on lisäksi käytettävissään erilaisia pitkäaikaisia rahoituslähteitä 900 (850) milj. euroon saakka.

Nettovervelka oli 2 899 milj. euroa. Lasku edelliseen neljännekseen verrattuna oli 279 milj. euroa. Lasku johtui pääasiassa positiivisesta rahavirrasta, joka oli seurausta pienentyneestä käyttöpääomasta ja yritysmyyneistä.

Myytavissä oleviksi sijoituksiksi luokiteltavien PVO:n osakkeiden käypä arvo kasvoi neljänneksen aikana 30 milj. euroa 222 milj. euroon. Muutos käyvässä arvossa johtuu pääasiassa sähkön markkinahinnan noususta. Käyvän arvon muutokset on kirjattu omaan pääomaan muihin laajan tuloksen eriin.

Nettovelan suhde edellisten 12 kuukauden operatiiviseen EBITDAan oli 2,1 (2,3). Velkaantumisaste 30.9.2016 oli 0,52 (0,58).

Rahavirta vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä

RAHAVIRTA

Milj. euroa	Q3/16	Q3/15	Muutos % Q3/16– Q3/15	Q2/16	Muutos % Q3/16– Q2/16	Q1–Q3/16	Q1–Q3/15	Muutos % Q1–Q3/16– Q1–Q3/15	2015
Operatiivinen EBITDA	326	353	-7,6 %	333	-2,1 %	1 015	1 011	0,4 %	1 352
Operatiivisen EBITDAn vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	-3	16	-118,8 %	-21	85,7 %	-51	17	n/m	-24
Osinkotuotot osakkuus- ja yhteisyrityksiltä	0	1	-100,0 %	58	-100,0 %	58	32	81,3 %	32
Muut oikaisut	10	16	-37,5 %	16	-37,5 %	47	47	0,0 %	55
Käyttöpääoman muutos	57	98	-41,8 %	107	-46,7 %	103	37	178,4 %	141
Liiketoiminnan rahavirta (ei-IFRS)	390	484	-19,4 %	493	-20,9 %	1 172	1 144	2,4 %	1 556
Aineellisiin ja aineettomiin sekä biologisiin hyödykkeisiin investoidut rahavarat	-213	-250	14,8 %	-172	-23,8 %	-578	-620	6,8 %	-956
Osakkuus- ja yhteisyritysten hankinta	0	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0	0,0 %	-1
Rahavirta investointien jälkeen (ei-IFRS)	177	234	-24,4 %	321	-44,9 %	594	524	13,4 %	599

Vuoden 2016 kolmannen neljänneksen rahavirta investointien jälkeen oli 177 milj. euroa. Käyttöpääoma laski 57 milj. euroa, mikä johtui pääasiassa alhaisemmista myyntisaamisista ja pienemmistä varastoista. Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin sekä biologisiin hyödykkeisiin olivat 213 milj. euroa. Aiemmin ilmoitettuihin uudelleenjärjestelyvarauksiin liittyvät maksut olivat 12 milj. euroa.

Investoinnit

Lisäykset aineellisiin ja aineettomiin sekä biologisiin hyödykkeisiin vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä olivat yhteensä 150 milj. euroa, josta 127 milj. euroa investoitiin aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin ja 23 milj. euroa biologisiin hyödykkeisiin. Poistot vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä olivat 124 milj. euroa. Aineellisiin ja aineettomiin sekä biologisiin hyödykkeisiin tehdyillä lisäyksillä oli 213 milj. euron rahavirtavaikutus.

Suurimmat vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä käynnissä olevat hankkeet olivat valkaistua kemitermomekaanista massaa (BCTMP) valmistava laitos Beihain tehtaalla, uusi polyeteeni (PE) -päälystyslaitos ja automatisoitu rullavarasto Imatran

tehtailla, sekä Beihain tehtaan investointi PE-päällystyslinjaan.

ARVIO VUODEN 2016 INVESTOINNEISTA JA POISTOISTA

Milj. euroa	Arvio 2016
Investoinnit	700–730
Poistot	500–520

Investointiennuste sisältää noin 100 milj. euroa investointeja konsernin biologisiin hyödykkeisiin ja noin 180 milj. euroa investointeja Kiinassa sijaitsevaan Beihain kuluttajapakkauslaitokseen ja BCTMP-laitokseen, pois lukien maaliskuussa 2016 julkistettu investointi PE-päällystyslinjaan. Kokonaisinvestointi Beihain tehtaaseen tulee olemaan noin 800 milj. euroa, pois lukien investointi PE-päällystyslinjaan.

Segmentit vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä (verrattuna Q3/2015)

Consumer Board -divisioona

Consumer Board -divisioona tarjoaa ja kehittää kuluttajapakkauskartonkeja paino- ja pakkaussovelluksiin. Sen laaja kartonki- ja päällystevalikoima soveltuu erilaisiin pakkauskonsepteihin ja käyttötarkoituksiin, kuten nestepakkauksiin, elintarvikkeisiin, lääkkeisiin ja ylellisyustuotteisiin. Palvelemme brändien omistajia ympäri maailmaa ja vastaamme kasvavaan kysyntään laajentamalla liiketoimintaamme Kiinan sekä Aasian ja Tyynenmeren alueen kaltaisille kasvumarkkinoille.

Milj. euroa	Q3/16	Q3/15	Muutos %		Muutos %		Muutos %		2015
			Q3/16– Q3/15	Q2/16	Q3/16– Q2/16	Q1– Q3/16	Q1– Q3/15	Q1– Q3/16– Q1–Q3/15	
Liikevaihto	599	608	-1,5 %	599	0,0 %	1 762	1 780	-1,0 %	2 340
Operatiivinen EBITDA	109	116	-6,0 %	113	-3,5 %	330	345	-4,3 %	434
Operatiivinen EBITDA, %	18,2 %	19,1 %		18,9 %		18,7 %	19,4 %		18,5 %
Operatiivinen liiketulos	67	80	-16,3 %	76	-11,8 %	216	237	-8,9 %	290
Operatiivinen liiketulos, %	11,2 %	13,2 %		12,7 %		12,3 %	13,3 %		12,4 %
Operatiivinen ROOC*	12,9 %	16,4 %		14,8 %		13,9 %	17,1 %		15,5 %
Liiketoiminnasta kertyneet rahavirrat (ei-IFRS)**	89	166	-46,4 %	168	-47,0 %	339	329	3,0 %	481
Rahavirta investointien jälkeen (ei-IFRS)**	-30	25	-220,0 %	73	-141,1 %	27	36	-25,0 %	21
Kartongin toimitukset, 1 000 tonnia	650	637	2,0 %	630	3,2 %	1 868	1 883	-0,8 %	2 458
Kartongin tuotanto, 1 000 tonnia	647	632	2,4 %	620	4,4 %	1 891	1 915	-1,3 %	2 490

* Operatiivinen ROOC = 100 % x operatiivinen liiketulos/keskimääräinen sidottu pääoma

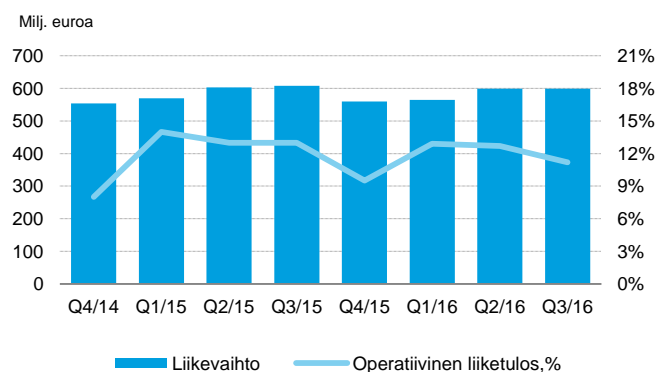
** Liiketoiminnan rahavirta (ei-IFRS) ja Rahavirta investointien jälkeen (ei-IFRS): katso kappale IFRS:n piiriin kuulumattomat tunnusluvut Taloudelliset tiedot -osion alusta

- Liikevaihto ilman myytyä Barcelonan tehdasta kasvoi 18 milj. euroa eli 3,2 %.
- Operatiivinen liiketulos ilman Beihain toimintoja kasvoi 20 milj. euroa eli 23,3 % paremman tehokkuuden ja tuotejakauman ansiosta. Beihain toimintojen negatiivinen vaikutus kolmannella neljänneksellä oli 35 milj. euroa suurempi kuin vuotta aiemmin, pääasiassa kuluttajapakkauskartonkitehtaan käynnistykseen liittyvien kulujen ja pienempien puunkorjuuvolyymien takia.
- Beihain tehtaan ylösajo etenee suunniteltua aikataulua nopeammin. Nestepakkaukaskartonkien asiakastestit etenevät hyvin, ja ensimmäiset CKB-kartongin testiajot on tehty. Kuluttajapakkauskartonkikoneen odotetaan saavuttavan täyden tuotannon 18–24 kuukaudessa toukokuussa 2016 tapahtuneesta käynnistyksestä. Beihain toimintojen ylösajolla arvioidaan olevan noin 33 milj. euron negatiivinen vaikutus vuoden viimeisen neljänneksen operatiiviseen liikelokseen, sisältäen 10 milj. euron poistot.
- Stora Enso investoi 14 milj. euroa Imatran tehtaiden hajukaasuprosessin uudistamiseen ja modernisointiin. Investointi parantaa prosessin vakautta ja ympäristötehokkuutta.

MARKKINAT

Tuote	Markkina	Kysyntä Q3/16 verrattuna Q3/15	Kysyntä Q3/16 verrattuna Q2/16	Hinta Q3/16 verrattuna Q3/15	Hinta Q3/16 verrattuna Q2/16
Kuluttajapakkaus- kartonki	Eurooppa	Hieman vahvempi	Vakaa	Hieman alhaisempi	Hieman alhaisempi

LIIVEVAIHTO JA OPERATIIVINEN LIIKETULOS

Operatiivinen ROOC (Q3/2016)

12,9 %

Operatiivinen ROOC ilman Beihaita

42,3 %

(Tavoite: >20 %)

SUUNNITELLUT VUOTUISET HUOLTOSEISOKIT

	2016	2015
Q1	–	–
Q2	–	–
Q3	Imatran ja Inkeröisten tehtaat	Imatran ja Inkeröisten tehtaat
Q4	Skoghallin ja Forsin tehtaat	Skoghallin ja Forsin tehtaat

Packaging Solutions –divisioona

Packaging Solutions -divisioona kehittää kuitupohjaisia pakkauksia ja toimii arvoketjun kaikissa vaiheissa selluntuotannosta sekä materiaalien ja pakkausten valmistuksesta aina kierrätykseen. Ratkaisujemme avulla jatkojalostajat, brändin omistajat ja jälleenmyyjät pystyvät optimoimaan suorituskykyä, alentamaan kokonaiskustannuksia ja kasvattamaan liikevaihtoa.

Milj. euroa	Q3/16	Q3/15	Muutos %		Muutos %		Q1–Q3/16	Q1–Q3/15	Muutos %	
			Q3/16–Q3/15	Q2/16	Q3/16–Q2/16	Q1–Q3/16–Q1–Q3/15			2015	
Liikevaihto	259	226	14,6 %	258	0,4 %	762	673	13,2 %	913	
Operatiivinen EBITDA	37	32	15,6 %	33	12,1 %	93	110	-15,5 %	147	
Operatiivinen EBITDA, %	14,3 %	14,2 %		12,8 %		12,2 %	16,3 %		16,1 %	
Operatiivinen liiketulos	21	18	16,7 %	17	23,5 %	45	68	-33,8 %	90	
Operatiivinen liiketulos, %	8,1 %	8,0 %		6,6 %		5,9 %	10,1 %		9,9 %	
Operatiivinen ROOC*	9,6 %	8,7 %		7,7 %		7,0 %	11,2 %		11,1 %	
Liiketoiminnasta kertyneet rahavirrat (ei-IFRS)**	39	46	-15,2 %	39	0,0 %	88	115	-23,5 %	138	
Rahavirta investointien jälkeen (ei-IFRS)**	23	6	283,3 %	27	-14,8 %	40	44	-9,1 %	20	
Kartongin toimitukset (ulkoiset), 1 000 tonnia	214	141	51,8 %	209	2,4 %	632	421	50,1 %	587	
Kartonkituotanto, 1 000 tonnia	306	218	40,4 %	292	4,8 %	900	639	40,8 %	904	
Aaltopahvin toimitukset, milj. m ²	274	277	-1,1 %	273	0,4 %	806	838	-3,8 %	1 112	
Aaltopahvin tuotanto, milj. m ²	274	272	0,7 %	272	0,7 %	799	823	-2,9 %	1 093	

* Operatiivinen ROOC = 100 % x operatiivinen liiketulos/keskimääräinen sidottu pääoma

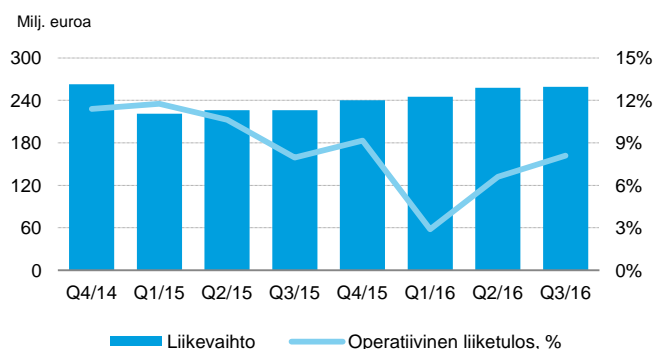
** Liiketoiminnan rahavirta (ei-IFRS) ja Rahavirta investointien jälkeen (ei-IFRS): katso kappale IFRS:n piiriin kuulumattomat tunnusluvut Taloudelliset tiedot -osion alusta

- Liikevaihto kasvoi 14,6 % eli 33 milj. euroa 259 milj. euroon pääasiassa Varkauden kraftlaineritehtaan ja Ostrołękan kuluttajapakkauskartonkia valmistavan tehtaan tuottaman lisävolyymin ansiosta.
- Operatiivinen liiketulos oli 3 milj. euroa suurempi eli 21 milj. euroa. Kiinassa sijaitsevan Stora Enso Inpacin edelleen jatkuvat haasteet uuden tuotannon käynnistämässä kumosivat osittain Varkauden tehtaan paremman tuloksen vaikutuksia.
- Varkauden kraftlaineritehtaan ylösajo etenee, ja tehdas saavutti EBITDAn kannattavuusrajan kolmannella neljänneksellä. Tehtaan odotetaan saavuttavan täyden tuotannon vuoden 2017 toisen vuosipuoliskon aikana.
- Syyskuussa Stora Enso ilmoitti suunnitelmastaan keskittää Suomen aaltopahvipakkausten tuotanto Lahden tehtaalle. Suunnitelmaan kuuluu noin 19 milj. euron investointi Lahteen – jonka odotetaan valmistuvan vuoden 2018 ensimmäisellä neljänneksellä – ja Heinolan aaltopahvitehtaan pysyvä sulkeminen. Yhteistoimintaneuvottelut henkilöstön kanssa ovat meneillään. Stora Enso investoi myös 7 milj. euroa Ruotsissa sijaitseviin Skenen ja Jönköpingin tehtaisiin parantaakseen kilpailukykyään ja painolaatua sekä palvelua; hankkeen odotetaan valmistuvan vuoden 2017 toisella neljänneksellä. Suunnitellut investoinnit vähentäisivät vuosikustannuksia yhteensä 7 milj. euroa hankkeiden valmistuttua.

MARKKINAT

Tuote	Markkina	Kysyntä Q3/16 verrattuna Q3/15	Kysyntä Q3/16 verrattuna Q2/16	Hinta Q3/16 verrattuna Q3/15	Hinta Q3/16 verrattuna Q2/16
Ensikuituun perustuva kuluttajapakkauskartonki	Maailmanlaajuinen	Vakaa	Hieman vahvempi	Alhaisempi	Vakaa
Kierrätyskuitupohjainen kuluttajapakkauskartonki	Eurooppa	Hieman vahvempi	Hieman heikompi	Alhaisempi	Hieman alhaisempi
Aaltopahvipakkaukset	Eurooppa	Hieman vahvempi	Hieman heikompi	Vakaa	Vakaa

LIIVEVAIHTO JA OPERATIIVINEN LIIKETULOS

Operatiivinen ROOC (Q3/2016)

9,6 %
(Tavoite: >20 %)

SUUNNITELLUT VUOTUISET HUOLTOSEISOKIT

	2016	2015
Q1	–	–
Q2	Ostrołękan tehdas	Ostrołękan tehdas
Q3	Heinolan tehdas	–
Q4	Varkauden tehdas	Heinolan tehdas

Biomaterials-divisioona

Biomaterials -divisioonan tarjonta käsittää laajan valikoiman sellulaatuja paperin, kartongin, pehmopapereiden, tekstiilien ja hygieniatuotteiden valmistukseen. Kehitämme myös uusia, innovatiivisia tapoja maksimoida puusta ja muista lignoselluloosa-biomassoista saatava arvo. Sokereilla ja ligniinillä on sovellusmahdollisuuksia erikoiskemikaaliteollisuudessa, rakennusallalla, hygieniatuotteissa ja elintarviketeollisuudessa. Maailmanlaajuisen läsnäolomme varmistamme toiminnoillamme Suomessa, Brasiliassa, Laosissa, Ruotsissa, Uruguayssa ja Yhdysvalloissa.

Milj. euroa	Q3/16	Q3/15	Muutos %		Muutos %		Q1-Q3/16	Q1-Q3/15	Muutos %	
			Q3/16-Q3/15	Q2/16	Q3/16-Q2/16	Q1-Q3/16-Q1-Q3/15			2015	
Liikevaihto	334	392	-14,8 %	342	-2,3 %	1 027	1 110	-7,5 %	1 484	
Operatiivinen EBITDA	71	125	-43,2 %	84	-15,5 %	265	312	-15,1 %	420	
Operatiivinen EBITDA, %	21,3 %	31,9 %		24,6 %		25,8 %	28,1 %		28,3 %	
Operatiivinen liikevaihto	43	100	-57,0 %	57	-24,6 %	184	232	-20,7 %	313	
Operatiivinen liikevaihto, %	12,9 %	25,5 %		16,7 %		17,9 %	20,9 %		21,1 %	
Operatiivinen ROOC*	6,7 %	15,5 %		8,9 %		9,5 %	12,4 %		12,4 %	
Liiketoiminnasta kertyneet rahavirrat (ei-IFRS)**	97	107	-9,3 %	128	-24,2 %	340	258	31,8 %	385	
Rahavirta investointien jälkeen (ei-IFRS)**	64	79	-19,0 %	96	-33,3 %	241	96	151,0 %	187	
Sellun toimitukset, 1 000 tonnia	613	632	-3,0 %	627	-2,2 %	1 857	1 855	0,1 %	2 499	

* Operatiivinen ROOC = 100 % x operatiivinen liikevaihto/keskimääräinen sidottu pääoma

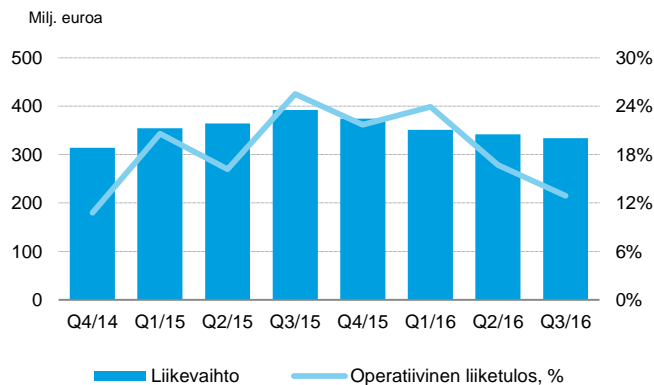
** Liiketoiminnan rahavirta (ei-IFRS) ja Rahavirta investointien jälkeen (ei-IFRS): katso kappale IFRS:n piiriin kuulumattomat tunnusluvut Taloudelliset tiedot -osion alusta

- Liikevaihto laski merkittävästi johtuen alhaisemmista selluhinnoista, erityisesti lehtipuusellun osalta, ja toimitusvolyyymeista, jotka laskivat hieman viime vuoteen verrattuna suunniteltujen huoltoseisokkien ajoituksen vuoksi.
- Operatiivinen liikevaihto oli 57 milj. euroa alhaisempi pääasiassa merkittävästi alhaisempien lehtipuusellun hintojen ja hieman pienempien myyntivolyyymien vuoksi. Myös kunnossapitokustannukset kasvoivat suunniteltujen huoltoseisokkien ajoituksen takia.
- Ligniinin kaupallisen käytön asiakastestaukset edistyvät hyvin.

MARKKINAT

Tuote	Markkina	Kysyntä Q3/16 verrattuna Q3/15	Kysyntä Q3/16 verrattuna Q2/16	Hinta Q3/16 verrattuna Q3/15	Hinta Q3/16 verrattuna Q2/16
Havupuusellu	Eurooppa	Vakaa	Hieman heikompi	Hieman alhaisempi	Vakaa
Lehtipuusellu	Eurooppa	Vakaa	Hieman vahvempi	Selvästi alhaisempi	Hieman alhaisempi

LIKEVAIHTO JA OPERATIIVINEN LIIKETULOS

Operatiivinen ROOC (Q3/2016)

6,7 %
(Tavoite: >15 %)

SUUNNITELLUT VUOTUISET HUOLTSEISOKIT

	2016	2015
Q1	–	Montes del Platan tehdas
Q2	Montes del Platan tehdas	Enocellin ja Veracelin tehtaot
Q3	Veracelin ja Skutskärin tehtaot	Skutskärin tehdas
Q4	Enocellin tehdas	Sunilan tehdas

Wood Products –divisioona

Wood Products -divisioona tarjoaa monipuolisia puupohjaisia ratkaisuja rakentamisen ja asumisen tarpeisiin. Tuotevalikoimamme kattaa kaikki kaupunkirakentamisen osa-alueet, kuten massiivipuuelementit, puukomponentit ja pelletit. Tarjoamme myös laajan sahatavaravaliokiman. Pääasiallisia asiakkaitamme ovat jälleenmyyjät ja tukkukauppiat sekä yritykset, jotka toimivat esimerkiksi rakennus- ja puusepänteollisuudessa. Wood Products toimii maailmanlaajuisesti, ja sillä on yli 20 tuotantolaitosta Euroopassa.

Milj. euroa	Q3/16	Q3/15	Muutos % Q3/16– Q3/15	Q2/16	Muutos % Q3/16– Q2/16	Q1– Q3/16	Q1– Q3/15	Muutos % Q1–Q3/16– Q1–Q3/15	2015
Liikevaihto	385	375	2,7 %	433	-11,1 %	1 200	1 208	-0,7 %	1 603
Operatiivinen EBITDA	30	30	0,0 %	41	-26,8 %	94	85	10,6 %	111
Operatiivinen EBITDA, %	7,8 %	8,0 %		9,5 %		7,8 %	7,0 %		6,9 %
Operatiivinen liike-tulos	22	22	0,0 %	33	-33,3 %	71	60	18,3 %	81
Operatiivinen liike-tulos, %	5,7 %	5,9 %		7,6 %		5,9 %	5,0 %		5,1 %
Operatiivinen ROOC*	17,5 %	17,5 %		25,6 %		18,5 %	15,9 %		15,7 %
Liiketoiminnasta kertyneet rahavirrat (ei-IFRS)**	44	44	0,0 %	67	-34,3 %	145	108	34,3 %	118
Rahavirta investointien jälkeen (ei-IFRS)**	23	34	-32,4 %	53	-56,6 %	86	80	7,5 %	59
Puutuotetoimitukset, 1 000 m ³	1 107	1 051	5,3 %	1 274	-13,1 %	3 467	3 218	7,7 %	4 334

* Operatiivinen ROOC = 100 % x operatiivinen liike-tulos/keskimääräinen sidottu pääoma

** Liiketoiminnan rahavirta (ei-IFRS) ja Rahavirta investointien jälkeen (ei-IFRS): katso kappale IFRS:n piiriin kuulumattomat tunnusluvut Taloudelliset tiedot -osion alusta

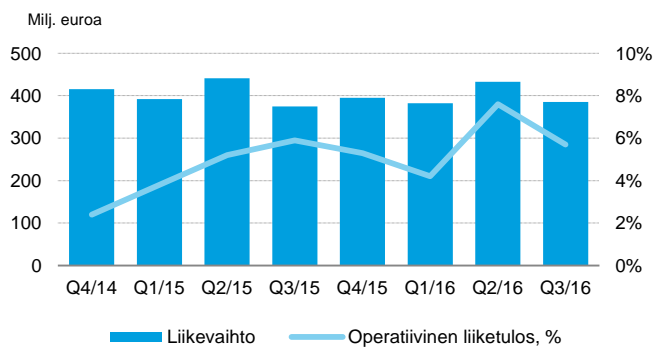
- Liikevaihto kasvoi pääasiassa suurempien volyymien ansiosta, joita tukivat Puolassa sijaitsevan Murów'n sahan investointi ja Varkauden LVL-tehtaan käynnistyminen.
- Operatiivinen liike-tulos pysyi vakaana, kun suuremmat kiinteät kustannukset ja alhaisemmat tulot sahanpurusta ja hakkeesta kumosivat alhaisempien tukkipuun hintojen ja suurempien myyntivolyyymien vaikutukset.
- Varkauden tehtaan puisten rakennuskomponenttien (LVL) tuotantolinjaa ajetaan ylös suunnitelmien mukaisesti, ja tuotesertifiointi on meneillään. Linjan odotetaan saavuttavan täyden tuotannon vuoden 2018 puolivälissä.

MARKKINAT

Tuote	Markkina	Kysyntä Q3/16 verrattuna Q3/15	Kysyntä Q3/16 verrattuna Q2/16	Hinta Q3/16 verrattuna Q3/15	Hinta Q3/16 verrattuna Q2/16
Puutuotteet	Eurooppa	Huomattavasti vahvempi	Huomattavasti heikompi	Hieman alhaisempi	Vakaa

LIIVEVAIHTO JA OPERATIIVINEN LIIKETULOS

Operatiivinen ROOC (Q3/2016)

17,5 %
(Tavoite: >18 %)

Paper-divisioona

Paper-divisioona tarjoaa ensiluokkaisia paperiratkaisuja painetun median ja toimistojen tarpeisiin. Laajassa valikoimassa on sekä kierrätys- että ensikuidusta valmistettuja papereita. Pääasiallisia asiakkaitamme ovat kustantajat, jälleenmyyjät, painotalot, tukkurit, jatkojalostajat ja toimistotarvikkeiden toimittajat. Yhtä Kiinassa sijaitsevaa tehdasta lukuun ottamatta tehtaamme sijaitsevat pääasiassa Euroopassa. Kolme tehtaista valmistaa paperia sataprosenttisesti kierrätyskuidusta.

Milj. euroa	Q3/16	Q3/15	Muutos % Q3/16– Q3/15	Q2/16	Muutos % Q3/16– Q2/16	Q1– Q3/16	Q1– Q3/15	Muutos % Q1-Q3/16– Q1-Q3/15	2015
Liikevaihto	792	911	-13,1 %	839	-5,6 %	2 485	2 740	-9,3 %	3 630
Operatiivinen EBITDA	77	44	75,0 %	74	4,1 %	234	157	49,0 %	231
Operatiivinen EBITDA, %	9,7 %	4,8 %		8,8 %		9,4 %	5,7 %		6,4 %
Operatiivinen liike-tulos	53	6	n/m	43	23,3 %	147	36	n/m	77
Operatiivinen liike-tulos, %	6,7 %	0,7 %		5,1 %		5,9 %	1,3 %		2,1 %
Operatiivinen ROOC*	19,4 %	1,6 %		14,6 %		17,6 %	3,2 %		5,5 %
Liiketoiminnasta kertyneet rahavirrat (ei-IFRS)**	109	108	0,9 %	63	73,0 %	225	232	-3,0 %	286
Rahavirta investointien jälkeen (ei-IFRS)**	93	84	10,7 %	49	89,8 %	187	185	1,1 %	201
Rahavirta investointien jälkeen / liikevaihto	11,7 %	9,2 %		5,8 %		7,5 %	6,8 %		5,5 %
Paperin toimitukset, 1 000 tonnia	1 272	1 477	-13,9 %	1 322	-3,8 %	3 934	4 354	-9,6 %	5 778
Paperin tuotanto, 1 000 tonnia	1 243	1 443	-13,9 %	1 298	-4,2 %	3 936	4 359	-9,7 %	5 794

* Operatiivinen ROOC = 100 % x operatiivinen liike-tulos/keskimääräinen sidottu pääoma

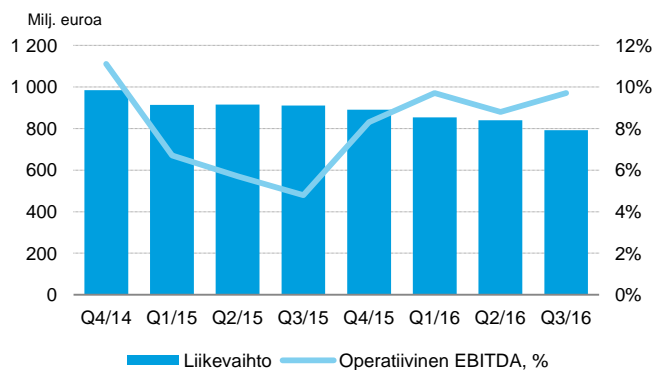
** Liiketoiminnan rahavirta (ei-IFRS) ja Rahavirta investointien jälkeen (ei-IFRS): katso IFRS:n piiriin kuulumattomat tunnusluvut Taloudelliset tiedot -osion alusta

- Liikevaihto pysyi muuttumattomana ilman rakenteellisia muutoksia, joita olivat Varkauden paperitehtaan muuntaminen kraftlaineritehtaaksi sekä Arapotin ja Kabelin tehtaiden ja Suzhoun tehdasalueen myynnit.
- Operatiivinen EBITDA kasvoi 75 % 77 (44) milj. euroon tiukan kustannusten hallinnan ja hyvän tuotantotehokkuuden ansiosta.
- Operatiivinen liike-tulos kasvoi 47 milj. euroa. Tämä johtui pääasiassa alhaisemmista muuttuvista kustannuksista erityisesti energian, puun, sellun ja kemikaalien osalta, sekä alhaisemmista kiinteistä kustannuksista, jotka olivat seurausta aktiivisesta kustannusten hallinnasta. Vuoden 2016 kolmannen neljänneksen operatiiviseen liike-tulokseen sisältyi 7 milj. euron tuotantokoneiden vähennys.
- Rahavirta investointien jälkeen suhteessa liikevaihtoon oli ennätyskellisen korkea 11,7 %, ja se ylitti selkeästi 7 %:n pitkän aikavälin tavoitteen.
- Saksassa sijaitsevan Kabelin aikakauslehtipaperia tuottavan tehtaan myynti saatiin päätökseen syyskuussa.
- Kiinassa sijaitsevan Suzhoun tehdasalueen myynti Suzhou National New & Hi-tech Industrial Development Areal (SND) paikallishallinnolle etenee suunnitellusti, ja se saataneen päätökseen vuoden loppuun mennessä.
- Stora Enso investoi 13 milj. euroa Veitsiluodon tehtaaseen vähentääkseen jätevesipäästöjä ja tehostaakseen toimintoja. Investointi toteutetaan syksyllä 2017.
- Stora Enso tutkii parhaillaan, miten luoda Paper -divisioonalle parhaat olosuhteet kilpailla kasvavien kustannuspaineiden ja laskevan kysynnän vallitessa. Sisäinen projekti käynnistyi vuoden 2016 toisella neljänneksellä ja etenee suunnitelmien mukaisesti.

MARKKINAT

Tuote	Markkina	Kysyntä Q3/16 verrattuna Q3/15	Kysyntä Q3/16 verrattuna Q2/16	Hinta Q3/16 verrattuna Q3/15	Hinta Q3/16 verrattuna Q2/16
Paperi	Eurooppa	Hieman heikompi	Vakaa	Hieman korkeampi	Vakaa

LIKEVAIHTO JA OPERATIIVINEN EBITDA*

Rahavirta investointien jälkeen / liikevaihto (Q3/2016)

11,7 %

(Tavoite: >7 %)

SUUNNITELLUT VUOTUISET HUOLTOSEISOKIT

	2016	2015
Q1	–	–
Q2	Langerbruggen tehdas	Langerbruggen tehdas
Q3	Anjalan, Maxaun, Oulun ja Veitsiluodon tehtaata	Anjalan, Maxaun, Oulun ja Veitsiluodon tehtaata
Q4	–	Nymöllan tehdas

* Paper-divisioonan avainmittari on rahavirta investointien jälkeen suhteessa liikevaihtoon (ei-IFRS), koska divisioonan tavoitteena on tuottaa rahavirtaa konsernille, jotta konserni voi muuttua uusiutuvien materiaalien kasvuyhtiöksi.

Muut

Segmentti Muut käsittää pohjoismaiset metsäosakkuusyritykset, Stora Enson osakkuuden energiayhtiö Pohjolan Voimassa, pohjoismaisten tehtaiden puunhankinnan sekä konsernin yhteiset palvelut ja hallinnon.

Milj. euroa	Q3/16	Q3/15	Muutos %		Muutos %		Muutos %		2015
			Q3/16– Q3/15	Q2/16	Q3/16– Q2/16	Q1–Q3/16	Q1–Q3/15	Q1–Q3/16– Q1–Q3/15	
Liikevaihto	559	563	-0,7 %	629	-11,1 %	1 836	1 839	-0,2 %	2 478
Operatiivinen EBITDA	2	6	-66,7 %	-12	116,7 %	-1	2	-150,0 %	9
Operatiivinen EBITDA, %	0,4 %	1,1 %		-1,9 %		-0,1 %	0,1 %		0,4 %
Operatiivinen liikevaihto	13	20	-35,0 %	0	100,0 %	30	40	-25,0 %	64
Operatiivinen liikevaihto, %	2,3 %	3,6 %		0,0 %		1,6 %	2,2 %		2,6 %
Liiketoiminnasta kertyneet rahavirrat (ei-IFRS)*	12	13	-7,7 %	28	-57,1 %	35	102	-65,7 %	148
Rahavirta investointien jälkeen (ei-IFRS)*	4	6	-33,3 %	23	-82,6 %	13	83	-84,3 %	111

* Liiketoiminnan rahavirta (ei-IFRS) ja Rahavirta investointien jälkeen (ei-IFRS): katso kappale IFRS:n piiriin kuulumattomat tunnusluvut Taloudelliset tiedot -osion alusta

- Operatiivinen liikevaihto laski pääasiassa pohjoismaisten metsäosakkuusyritysten alhaisempien myyntivoittojen vuoksi.

Vastuullisuus vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä (verrattuna Q3/2015)

Työturvallisuus

TRI- JA LTA-TAAJUUDET*

	Q3/16	Q3/15	Q2/16**	Q1– Q3/16	Q1– Q3/15	2015	Välitavoite	Välitavoite saavutettava
Työtaturmat (TRI), taajuus	10,4	10,7	13,5	12,0	10,4	11,0		
Poissaoloon johtaneet tapaturmat (LTA), taajuus	4,5	4,3	4,9	4,4	4,3	4,7	3,8	vuoden 2016 loppuun mennessä

TRI (Total recordable incidents) -taajuus = lääketieteellistä hoitoa vaatineiden tapaturmien määrä miljoonaa työtuntia kohti
LTA (Lost-time accident) -taajuus = poissaoloon johtaneiden tapaturmien määrä miljoonaa työtuntia kohti

* Stora Enson työntekijöille, pois lukien yhteiset toiminnot

** Laskettu uudelleen vuoden ensimmäisen neljänneksen osavuosisikatsauksen jälkeen saadun tiedon vuoksi.

Toimittajat

Toimittajille suunnatun eettisen toimintaohjeen käyttöönotto

TOIMITTAJIEN EETTINEN TOIMINTAOHJE

	30.9.2016	30.6.2016	31.12.2015	30.9.2015	Tavoite	Tavoite saavutettava
% hankintakustannuksista toimittajien eettisen toimintaohjeen* piirissä	92 %	92 %	90 %	87 %	90 %	vuoden 2016 loppuun mennessä

* Ilman yhteisiä toimintoja. Puunhankintayksiköt eivät sisälly vuoden 2015 lukuihin.

Ihmisoikeudet

Stora Enson yhteistyö kansainvälisen työjärjestö ILO:n kanssa

ILO:n työmenetelmiä hyödyntävä kenttätutkimus saatiin neljänneksen aikana päätökseen vehnän ja maissin sadonkorjuukauden päätyttyä Pakistanin Punjab-provinssissa, ja ILO laatii parhaillaan aiheeseen liittyvää raporttia. Stora Enso odottaa saavansa lopullisen tutkimusraportin vuoden 2017 alussa.

Danish Institute for Human Rights -instituutin (DIHR) koostaman ihmisoikeusvaikutusten arviointia koskevan raportin tuloksiin vastaavat toimintasuunnitelmat

EHKÄISEVIEN JA KORJAAVIEN TOIMENPITEIDEN TOTEUTUMISEN ETENEMINEN

	Valmistunut	Meneillään	Ei aikataulussa	Lopetettu*	Säännölliset tarkastukset**
Toteutuksen eteneminen, % kaikista toimenpiteistä	85 %	5 %	1 %	6 %	3 %

* Ihmisoikeusvaikutusten arvioinnissa tunnistetut asiat, joiden käsittely lopetettiin sen jälkeen, kun niiden oleellisuus tietyissä paikallisissa oloissa oli arvioitu uudelleen.

** Pitkän aikavälin toimenpiteet, joille ei ole asetettu tavoiteltua päättymispäivää ja jotka vaativat jatkuvaa tarkastelua.

Neljänneksen loppuun mennessä ehkäisevistä ja korjaavista toimenpiteistä oli saatu valmiiksi 85 % (82 % toisen neljänneksen loppuun mennessä). Toimenpiteet perustuvat YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskeviin periaatteisiin ja DIHR:n kanssa yhteistyössä laadittuihin kriteereihin. Pieni määrä toimenpiteitä jää suorittamatta vuoden 2016 loppuun mennessä niiden monitahoisen luonteen vuoksi. Nämä saatetaan asianmukaiseen päätökseen vuonna 2017, ja ihmisoikeuksia koskevaan toimintasuunnitelmaan liittyvä raportointi päättyy.

Lapsityövoiman vastainen toiminta Pakistanissa

BULLEH SHAH PACKAGINGIN SUORAT KOTIMAISEN KUIDUN JA MAATALOUDEN SIVUTUOTTEIDEN TOIMITTAJAT

	30.9.2016	30.6.2016	31.12.2015	30.9.2015	Tavoite	Tavoite saavutettava
Suorien aktiivisten toimittajien lukumäärä	276	276	335	335		
Tarkastusten kattavuus vuoden alusta (%)*	12 %	10 %	45 %	44 %	45 %	vuoden 2016 loppuun mennessä

* Vanhojen aaltopahvipakkausten ja maatalouden sivutuotteiden suorat toimittajat, jotka tarkastetaan kalenterivuoden kuluessa. Lukuun ottamatta matalan riskin institutionaalisia vanhojen aaltopahvipakkausten toimittajia.

Bulleh Shah Packaging (BSP) suoritti kolmannen neljänneksen aikana 6 (83) omaa tarkastusta materiaali- ja palvelutoimittajiensa prosesseihin, joista kaksi oli aikaisemmin pyydettyihin korjaaviin toimenpiteisiin liittyviä seurantatarkastuksia. Ulkopuolisen tahon suorittamia toimittajatarkastuksia tehtiin 5 (10).

BSP:llä on tällä hetkellä riittävä varasto biomassaa, minkä takia se on hankkinut vuonna 2016 vähemmän biomassaa kuin vuonna 2015, ja näin ollen myös toimittajatarkastusten tarve on vähentynyt. Tämän takia tarkastusten kattavuus suorien kotimaisen kuidun ja maatalouden sivutuotteiden toimittajien osalta ei tule saavuttamaan 45 %:n tavoitetta.

Neljänneksen aikana todettiin yksi ILO:n sopimusten vastainen nuorta työntekijää koskeva tapaus BSP:lle työasuja toimittavan toimittajan toiminnoissa. Stora Enso ja BSP eivät hyväksy tätä tapausta. Nuori työntekijä ei työskennellyt vaarallisissa tehtävissä. 14–18-vuotiaita työntekijöitä kutsutaan nuoriksi työntekijöiksi Pakistanissa toteutettavan ILO:n minimityöikää koskevan sopimuksen (Minimum Working Age Convention, ILO C138) mukaisesti. Nuoren työntekijän palkkaaminen rikkoo BSP:n toimittajille suunnattuja vastuullisuusvaatimuksia. Sekä toimittaja että nuori työntekijä olivat halukkaita toimimaan BSP:n lapsityövoiman torjuntaohjeiden mukaisesti ja vähentämään nuoren työntekijän työtunteja mahdollistaakseen nuoren henkilön koulunkäynnin lapsityövoiman torjuntaohjeiden mukaisesti.

Terveystarjoavan mobiiliklinikan valmistus eteni suunnitellusti kolmannen neljänneksen aikana. Klinikka otettaneen käyttöön ja henkilökunnan koulutus aloitettaneen vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä.

Metsätalous ja maankäyttö

Maanvuokrasopimusten korjaaminen Kiinan Guangxissa

STORA ENSON GUANGXISSA VUOKRAAMAT, SOSIAALISESTI OMISTETUT METSÄMAAT

	30.9.2016	30.6.2016	31.12.2015	30.9.2015	Tavoite	Tavoite saavutettava
Vuokrat, sosiaalisesti omistetut metsämaat, ha	31 127	31 410	32 322	32 507		
Vuokrat alueet, joilla ei ole sopimusoikeudellisia puutteita, ha	16 583	16 621	16 471	16 439		
Vuokrasopimukset, joissa ei ole sopimusoikeudellisia puutteita, % kaikista sopimuksista	65 %	65 %	63 %	62 %	100 %	suunnitellun sellutehtaan käynnistykseen mennessä*

Sopimuksissa, joissa ei ole puutteita, maan omistusoikeus on selkeä tai ratkaistu ja sopimusprosessi on todistettu lailliseksi, autenttiseksi ja voimassa olevaksi. Sopimusten korjausprosessiin kuuluu dokumentaation tutkiminen, kenttätutkimuksia, oikeudellinen ja toiminnallinen riskianalyysi, sidosryhmäkonsultaatioita, puuttuvan dokumentaation kerääminen ja uusien sopimusten tai sopimuskorjausten allekirjoittaminen suoraan kyltien tai talouksien kanssa, tai joissain tapauksissa sopimuksen päättäminen.

* Sellutehtaaseen liittyvää investointipäätöstä ei ole tehty.

Stora Enso vuokraa yhteensä 84 187 hehtaaria maata eri puolilla Guangxia. Näistä vuokratuista maista 37 % (38 %) on sosiaalisesti omistettua maata, joka on vuokrattu kyläyhteisöiltä, kotitalouksilta ja paikallisilta puuviljelmiltä.

Sovittamattomien riitojen tapauksissa, joita sopimuksen korjaamisella ei onnistuta ratkaisemaan, Stora Enso irtisanoo sopimukset vastuullisella tavalla. Kolmannen neljänneksen aikana irtisanottiin 184 hehtaarin aluetta vastaava määrä sopimuksia, joihin liittyi sovittamattomia riitoja tai jotka olivat taloudellisesti kannattamattomia. Neljänneksen loppuun mennessä oli lisäksi tunnistettu 997 hehtaarin aluetta vastaava määrä sosiaalisesti omistettua metsämaata, johon liittyi sovittamattomia riitoja tai jotka olivat taloudellisesti kannattamattomia. Stora Enson tavoite on irtisanoa kaikki sopimukset, joihin liittyy sovittamattomia ristiriitoja tai jotka ovat taloudellisesti kannattamattomia, vuoden 2016 loppuun mennessä. Stora Enso arvioi parhaillaan uudelleen sopimuksien korjaamisessa tällä hetkellä käytettävää tilastollista menetelmää ja raportoi uudelleenarvioinnin tuloksista vuoden 2017 alkupuolella.

Maattomien liikkeen valtaamat alueet Brasilian Bahiassa

KESTÄVÄN KEHITYKSEN MUKAISEEN ASUTUSALOITTEESEEN KUULUMATTOMIEN MAATTOMIEN LIIKKEIDEN VALTAAMAT ALUEET

	30.9.2016	30.6.2016	31.12.2015	30.9.2015
Kestävän kehityksen mukaiseen asutusaloitteeseen kuulumattomien liikkeiden valtaamat alueet, ha	3 465	4 239	5 461	5 773

Kolmannen neljänneksen lopusta alkaen maattomien liikkeet, jotka eivät ole mukana kestävän kehityksen asuttamisen aloitteessa, olivat vallanneet 3 465 hehtaaria Veracelin maita. Neljänneksen aikana Veracel jatkoi vallattujen alueiden haltuunottoa takaisin yhtiölle oikeusmenettelyjen kautta, ja yhtiö aloitti uudelleen 774:ää hehtaaria vastaavan alueen metsänhoidon. Veracel on varannut 16 500 hehtaaria maata kestävän kehityksen asuttamisen aloitetta varten. Vuoden 2015 lopussa Veracelin omistamat maa-alueet olivat yhteensä 216 000 hehtaaria, josta 85 000 hehtaarille on istutettu eukalyptuspuuta sellun tuotantoa varten.

Hiilidioksidi

TUNNUSLUVUT VIITETASOON VERRATTUNA*

	Q3/16**	Q3/15	Q2/16	Q1- Q3/16**	Q1- Q3/15	2015	Tavoite	Tavoite saavutettava
Ilmasto ja energia								
Fossiilipohjaisten hiilidioksidipäästöjen lasku myytävissä olevaa sellu-, paperi- ja kartonkitonnia kohti (kg/t)	-43 %	-33 %	-41 %	-37 %	-32 %	-32 %	-35 %	vuoden 2025 loppuun mennessä

* Vuoden 2006 viitetasoon verrattuna. Kattaa tuotannon suorat fossiilisista polttoaineista peräisin olevat hiilidioksidipäästöt ja epäsuorat sähkön ja lämmön ostoon liittyvät fossiilisista polttoaineista peräisin olevat hiilidioksidipäästöt (laajuus 1 ja 2). Historialliset luvut laskettu uudelleen liiketoimintojen myyntien tai datan valmistumisen vuoksi. Ilman yhteisiä toimintoja.

** Kolmannen neljänneksen lukuihin sisältyvät heinä- ja elokuu. Kolmannen neljänneksen tulos täydentyy syyskuun tuloksella viimeisen neljänneksen osavuosisikatsukseen.

Raportoidut hiilidioksidipäästöt eivät sisällä Beihain tehdasta, joka sisällytetään viimeisen neljänneksen ja koko vuoden raportointiin. Beihain tehdas aloitti toimintansa toukokuussa käyttäen voimalaitoksessaan kiinalaista hiiltä. Tämä johtaa olennaiseen kasvuun konsernin hiilidioksidipäästöissä. Toiminta fossiilittomien energiavaihtoehtojen löytämiseksi on jo käynnistynyt.

Stora Enso on yli kymmenen vuoden ajan vähentänyt aktiivisesti toimintojensa energiaintensiteettiä ja monin paikoin myös riippuvuuttaan fossiilisista polttoaineista. Tällä hetkellä yli 75 % konsernin tuottamasta ja käyttämästä energiasta on peräisin yhtiön sisäisistä ja ulkopuolisista hiilineutraaleista lähteistä. Stora Ensolla on vankka aie vähentää fossiilisten polttoaineiden käyttöä entisestään seuraavan kymmenen vuoden aikana niin lähelle nolaa kuin mahdollista hyödyntäen teknisesti ja kaupallisesti mahdollisia keinoja.

Lyhyen aikavälin riskit ja epävarmuustekijät

Lisääntyvä kilpailu sekä paperi-, sellu-, pakkaus-, puutuote- ja raakapuumarkkinoiden tarjonnan ja kysynnän tasapaino voivat vaikuttaa markkinaosuuteen ja kannattavuuteen. Muutokset maailman talustilanteesta ja poliittisessa ilmapiirissä, markkinoiden tiukat korjausliikkeet, valuuttakurssien epävakaisuus ja päämarkkina-alueidemme talouksien heikkeneminen voivat vaikuttaa Stora Enson tulokseen, rahavirtoihin ja taloudelliseen tilanteeseen.

Energiäherkkyysanalyysi: sähkön, lämmön, öljyn ja muiden fossiilisten polttoaineiden markkinahintojen 10 %:n nousulla olisi noin 9 milj. euron välitön negatiivinen vaikutus operatiiviseen liiketulokseen seuraavan 12 kuukauden ajan suojausvaikutuksen jälkeen.

Puuraaka-aineen herkkyysanalyysi: puun hintojen 10 %:n nousulla olisi noin 172 milj. euron välitön negatiivinen vaikutus operatiiviseen liiketulokseen seuraavan 12 kuukauden ajan.

Sellun herkkyysanalyysi: sellun markkinahintojen 10 %:n nousulla olisi noin 120 milj. euron välitön positiivinen vaikutus operatiiviseen liiketulokseen seuraavan 12 kuukauden ajan.

Kemikaalien ja täyteaineiden herkkyysanalyysi: kemikaalien ja täyteaineiden hintojen 10 %:n nousulla olisi noin 45 milj. euron välitön negatiivinen vaikutus operatiiviseen liiketulokseen seuraavan 12 kuukauden ajan.

Energian, puuraaka-aineen, sellun tai kemikaalien ja täyteaineiden hintojen laskun vaikutus olisi vastakkainen.

Valuuttakurssien herkkyysanalyysi seuraaville 12 kuukaudelle: Yhdysvaltain dollarin arvon 10 %:n vahvistumisella suhteessa euroon olisi noin 108 milj. euron välitön positiivinen vaikutus vuotuisen operatiiviseen liiketulokseen. Ruotsin kruunun 10 %:n vahvistumisen vaikutus olisi 83 milj. euroa negatiivinen ja Englannin punnan 33 milj. euroa positiivinen. Valuuttakurssien heikkenemisen vaikutus olisi vastakkainen. Luvut ovat ennen suojausvaikutusta ja olettaen, että ainoastaan yksittäisessä valuuttakurssissa tapahtuu muutoksia.

Konsernin Brasilian-toiminnoista aiheutuu vuosittain noin 130 milj. euron suuruiset suojaamattomat nettokustannukset Brasilian realissa (BRL) laskettuna. Niiden osalta Brasilian realin arvon 10 %:n vahvistuminen heikentäisi operatiivista liiketulosta 13 milj. euron verran.

Oikeudenkäynnit

Oikeudenkäynti Latinalaisessa Amerikassa

Veracel

Fibria ja Stora Enso omistavat kumpikin 50 % Veracelista siten, että yhteisomistajuutta ohjataan osakassopimuksen avulla. Toukokuussa 2014 Fibria aloitti välimiesmenettelyn Stora Ensoa vastaan väittäen, että Stora Enso oli rikkonut osakassopimuksen tiettyjä määräyksiä. Fibria on arvioinut, että riitatapauksessa maksettavaksi tuleva intressi olisi noin 54 milj. Yhdysvaltain dollaria (50 milj. euroa). Stora Enso kiistää rikkoneensa sopimusta eikä hyväksy menetelmää, jolla oikeustapauksessa kyseessä olevat intressit lasketaan. Stora Enso ei ole tehnyt kirjanpidollisia varauksia tapauksen vuoksi.

Stora Enso ilmoitti 11.7.2008 liittovaltion tuomarin Brasiliassa antamasta päätöksestä, jonka mukaan toimintaluvat, jotka Bahian osavaltio on myöntänyt Stora Enson yhteiselle toiminnolle Veracelille, eivät olleet laillisia. Lisäksi tuomari määräsi Veracelin ryhtymään tiettyihin toimenpiteisiin, kuten luonnonmetsän istuttamiseen osaan Veracelin puuviljelmistä. Yhtiölle määrättiin myös mahdollinen 20 milj. Brasilian realin (5 milj. euron) sakko. Veracel kyseenalaistaa päätöksen ja on tehnyt siitä valituksen. Veracel toimii täysin kaikkien Brasilian lakien mukaisesti ja on saanut asiaan kuuluvilta viranomaisilta kaikki tarvittavat ympäristö- ja liiketoimintaluvat teollisuustoiminnoille ja puuviljelmille. Marraskuussa 2008 tuomioistuin lykkäsi päätöksen täytäntöönpanoa. Veracel ja Stora Enso eivät ole tehneet kirjanpidollisia varauksia metsänistutusten tai mahdollisen sakon vuoksi.

Oikeudenkäynti Suomessa

Raakapuukanne

Markkinaoikeus määräsi joulukuussa 2009 Stora Ensolle seuraamusmaksun kilpailulain rikkomisesta Suomen raakapuumarkkinoilla 1997–2004. Stora Enso ei valittanut päätöksestä. Metsähallitus käynnisti maaliskuussa 2011 oikeudenkäynnin Stora Ensoa, UPM:ää ja Metsäliittoa vastaan. Se vaatii korvauksia vahingoista, joiden väitetään syntyneen kilpailulain rikkomisesta. Kokonaiskorvausvaatimus vastaajia vastaan oli noin 160 milj. euroa ja liitännäisvaade Stora Ensoa vastaan noin 87 milj. euroa. Kesäkuussa 2016 antamassaan päätöksessä Helsingin käräjäoikeus hylkäsi Metsähallituksen Stora Ensolle, Metsäliitolle ja UPM:lle esittämän vahingonkorvausvaatimuksen. Metsähallitus on ilmoittanut valittavansa päätöksestä.

Lisäksi jotkin suomalaiset kunnat ja yksityiset metsänomistajat ovat käynnistäneet vastaavanlaisia oikeusmenettelyitä. Kokonaiskorvausvaatimus vastaajilta on noin 27 milj. euroa sekä liitännäisvaateet yksin Stora Ensoa vastaan noin 6 milj. euroa. Stora Enso kiistää asianosaisten kärsineen minkäänlaisia vahinkoja ja puolustaa määrätietoisesti itseään. Stora Enso ei ole tehnyt kirjanpidollisia varauksia kyseisten kanteiden vuoksi.

Oikeudenkäynti Ruotsissa

Vuoden 2016 heinä- ja elokuussa kuusi ruotsalaista vakuutusyhtiötä nosti kanteen Stora Ensoa vastaan. Korvausvaatimus on noin 297 milj. Ruotsin kruunua (31 milj. euroa), ja se liittyy vakuutuskorvauksiin, joita maksettiin vuoden 2014 metsäpalon takia vahinkoa kärsineille osapuolille Västmanlandin maakunnassa. Stora Enso kiistää olevansa korvausvelvollinen, ja vastaa kanteeseen oikeudenkäynnin puitteissa.

Muutokset konsernin johdossa

Stora Enson Paper-divisioonassa henkilöstöjohtajana työskentelevä Malin Bendz nimitetään konsernin henkilöstöjohtajaksi ja konsernin johtoryhmän jäseneksi 1.11.2016 alkaen. Konsernin nykyinen henkilöstöjohtaja Lars Häggström jättää tehtävänsä Stora Ensossa ja siirtyy Executive in Residence -tehtävään sveitsiläiseen liikkeenjohdon koulun IMD:hen

Consumer Board -divisioonan johtaja Jari Latvanen jättää Stora Enson lokakuun lopussa 2016 ja siirtyy HKScan-konsernin toimitusjohtajaksi. Rekrytointiprosessi hänen seuraajansa löytämiseksi on meneillään.

Osakepääoma ja osakeomistukset

Kolmannen neljänneksen aikana ei rekisteröity osakkeiden muunnoksia.

Stora Enson liikkeeseenlaskettuja A-sarjan osakkeita oli 176 507 090 kappaletta ja R-sarjan osakkeita 612 112 897 kappaletta 30.9.2016. Osakkeiden kokonaismäärä oli 788 619 987 ja niiden äänimäärä oli yhteensä 237 718 379. Yhtiön omistuksessa ei ollut sen omia osakkeita.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Stora Enson nimitystoimikunta nimitettiin lokakuussa. Nimitystoimikunta koostuu seuraavista henkilöistä:

Gunnar Brock (Stora Enson hallituksen puheenjohtaja),
Jorma Eloranta (Stora Enson hallituksen varapuheenjohtaja),
Kari Järvinen (Solidium Oy:n toimitusjohtaja) ja
Marcus Wallenberg (FAM AB:n hallituksen puheenjohtaja).

Nimitystoimikunnan puheenjohtajana toimii Kari Järvinen.

Varsinaisessa yhtiökokouksessa 28.4.2016 tehtyjä päätöksiä

Yhtiökokous hyväksyi hallituksen ehdotuksen, jonka mukaan vuodelta 2015 maksetaan osinkoa 0,33 euroa osakkeelta.

Yhtiökokous hyväksyi ehdotuksen, jonka mukaan nykyisistä jäsenistä hallitukseen valitaan seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen loppuun saakka Gunnar Brock, Anne Brunila, Elisabeth Fleuriot, Hock Goh, Mikael Mäkinen, Richard Nilsson sekä Hans Stråberg, ja että hallituksen uudeksi jäseneksi valitaan Jorma Eloranta samaksi ajanjaksoksi.

Yhtiökokous hyväksyi ehdotuksen hallituksen jäsenten vuosipalkkioista:

Puheenjohtaja	170 000 euroa
Varapuheenjohtaja	100 000 euroa
Jäsenet	70 000 euroa

Stora Enson tilintarkastajaksi valittiin nykyinen tilintarkastaja tilintarkastusyhteisö Deloitte & Touche Oy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen loppuun saakka. Yhtiökokous hyväksyi ehdotuksen, jonka mukaan tilintarkastajan palkkio maksetaan talous- ja tarkastusvaliokunnan hyväksymän laskun mukaan.

Yhtiökokous hyväksyi ehdotuksen nimittää osakkeenomistajien nimitystoimikunta toimimaan kunnes toisin päätetään. Osakkeenomistajien nimitystoimikunnan tehtävänä on valmistella vuosittain päätösesitykset, jotka koskevat hallituksen jäsenten lukumäärää, hallituksen jäsenten valintaa, hallituksen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja jäsenten palkkioita sekä hallituksen valiokuntien puheenjohtajien ja jäsenten palkkioita.

Tämä tiedote on laadittu suomeksi, englanniksi ja ruotsiksi. Jos eri kieliversioiden välillä on eroja, englanninkielinen versio pätee. Tätä katsausta ei ole tilintarkastettu.

Helsingissä 25.10.2016
Stora Enso Oyj
Hallitus

Taloudelliset tiedot

Laadintaperiaatteet

Tämä tilintarkastamaton osavuositarkastus on laadittu osavuositarkastuksia koskevan IAS 34 -standardin ja konsernin vuoden 2015 tilinpäätöksen laskentaperiaatteiden mukaisesti.

Kaikki tämän osavuositarkastuksen luvut on pyöristetty lähimpään miljoonaan, ellei toisin ole mainittu.

IFRS:n piiriin kuulumattomat tunnusluvut

Stora Enso muutti vuoden 2016 toisella neljänneksellä raportoinnissaan käytettyä terminologiaa Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (ESMA) uuden ohjeistuksen mukaisesti vaihtoehtoisten tunnuslukujen osalta. Termi ”kertaluonteiset erät” muutettiin termiksi ”vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät”, mutta sen määritelmä ei ole muuttunut. Avainlukujen määritelmät ja laskentatavat eivät ole muuttuneet.

Konsernin tärkein IFRS:n piiriin kuulumaton tunnusluku on operatiivinen liiketulos, jonka avulla arvioidaan segmenttien tuloksia ja ohjataan niille resursseja. Operatiivinen liiketulos koostuu segmenttien liiketuloksesta ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä ja käyvän arvon muutoksia sekä Stora Enson osuudesta osakkuus- ja yhteisyritystensä liiketuloksesta, ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä ja käyvän arvon muutoksia.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät ovat poikkeuksellisia eriä, jotka eivät liity tavanomaiseen liiketoimintaan. Tyypillisimpiä vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä ovat omaisuuden myyntivoitot, ylimääräiset omaisuusarvojen arvonalentumiset tai arvonalentumisten peruutukset, toiminnan uudelleenjärjestelyistä johtuvat varaukset ja sakot. Yksittäinen vertailukelpoisuuteen vaikuttava erä ilmoitetaan normaalisti erikseen, mikäli sen tulosvaikutus on yli sentin osakkeelta.

Käyvän arvon muutokset ja liiketoimintaan kuulumattomat erät sisältävät osakesidonnaiset kannustinjärjestelmät ja niihin liittyvät suojaukset, hiilidioksidin päästöoikeuksien arvostuksen, biologisten hyödykkeiden uudelleenarvostuksen sekä Stora Enson osuuden osakkuus- ja yhteisyritysten tuloveroista ja nettorahoituseristä.

Liiketoiminnan rahavirta (ei-IFRS) on konsernikohtainen tapa esittää liiketoiminnan rahavirta ilman suojausvaikutusta laajasta tuloksesta ja alkaen operatiivisesta EBITDAsta liiketuloksen sijaan.

Rahavirta investointien jälkeen (ei-IFRS) lasketaan liiketoiminnan rahavirrasta (ei-IFRS), pois lukien investoinnit aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin, biologisiin hyödykkeisiin sekä osakkuus- ja yhteisyrityksiin.

Luettelo IFRS:n piiriin kuulumattomista toimenpiteistä esitetään tämän katsauksen lopussa.

Seuraavia muutoksia standardeihin sovelletaan 1.1.2016 ja sen jälkeen alkaviin tilikausiin

- IAS 19 *Työsuhde-etuudet työntekijöiden maksusuoritukset* (muutos); koskee 1.7.2014 tai myöhemmin alkavia tilikausia. EU hyväksyi muutoksen vasta tammikuussa 2015, minkä takia voimaantulopäivä siirtyi vuoteen 2016. Muutos selventää työntekijöiden tai kolmansien osapuolten suorittamien työsuhde-etuusmaksujen kirjanpitoa ja tilinpäätöskäsittelyä. Muutoksella ei tule olemaan merkittävää vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- Muutokset IAS 16 -standardiin ja IAS 41 *Maatalous*: Tuottavat kasvit -standardiin. Maatalous: Tuottavat kasvit. Muutokset sisältävät tuottavan kasvin määrittelyn ja vaatimuksen kirjata tuottavan kasvin määrittelyn täyttävät biologiset hyödykkeet aineelliseksi käyttöomaisuudeksi. Näillä muutoksilla ei tule olemaan vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- Muutokset IAS 16 -standardiin ja IAS 38 *Selvennys hyväksyttävistä poistomenetelmistä* -standardiin. Muutokset kieltävät tuottoon perustuvan poistomenetelmän soveltamisen aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin, ja niissä esitellään uusi kumottavissa oleva oletus siitä, että tuotto ei ole asianmukainen peruste aineettomien hyödykkeiden poistolle. Näillä muutoksilla ei tule olemaan vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- IFRS 11: *Yhteisen toiminnon osuuden hankinnan käsittely kirjanpidossa* (muutos). Muutos sisältää ohjeita liiketoiminnan muodostavan yhteisen toiminnon hankinnan käsittelystä kirjanpidossa. Muutoksella ei tule olemaan vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- IAS 27: *Pääomaosuusmenetelmä erillistilinpäätöksessä* (muutos). Muutos saattaa pääomaosuusmenetelmän uudelleen voimaan kirjanpidollisena vaihtoehtona sijoituksille tytär-, osakkuus- ja yhteisyrityksiin yhteisön erillistilinpäätöksessä. Muutoksella ei ole konsernin kannalta vaikutusta.
- Muutokset IAS 1: *Tilinpäätöksen esittäminen* -standardiin. Muutos selventää tilinpäätöksen esittämisen periaatteita. Muutoksilla ei tule olemaan olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

Saksan Kabelin tehtaan myynti

Stora Enso allekirjoitti 1.6.2016 sopimuksen, jolla se myy Saksassa sijaitsevan Kabelin aikakauslehtipaperia tuottavan tehtaan Hagen-Kabel Pulp & Paper GmbH:lle, jonka omistaa saksalainen sijoittajaryhmä.

Liiketoimi on muodoltaan liiketoimintakauppa, ja myydystä omaisuudesta saatavan käteiskauppahinnan arvioitiin alkuun olevan noin 23 milj. euroa, riippuen tavanmukaisista tarkennuksista kaupantekopäivänä. Myyntitappion arvioitiin olevan 15 milj. euroa, mikä koostuisi 5 milj. euron operatiivisista ja 10 milj. euron verokuluista. Negatiivinen vaikutus kirjattiin toisella neljänneksellä, ja se perustui liiketoimen arvioituun lopputulokseen.

Myynti saatiin päätökseen 1.9.2016. Sen tuloksena lopulliseksi kauppahinnaksi tarkennettiin 30 milj. euroa, mikä vastaa myydyn omaisuuden kirjanpitoarvoa kaupantekopäivänä.

Lopullinen verolaskelma johti 4 milj. euron verokuluun verrattuna vuoden 2016 toisella neljänneksellä kirjattuun 10 milj. euron verokuluun. Ero toteutuneen verokulun ja alkuperäisen arvion välillä johtuu muutoksista kaupan rakenteessa. Kaupantekopäivän tarkennusten jälkeen myyntitappio oli 9 milj. euroa.

Vuoden 2015 lukujen perusteella myynnin odotetaan pienentävän Stora Enson liikevaihtoa noin 300 milj. euroa. Sen myötä myös Stora Enson vuosittainen paperintuotantokapasiteetti pienenee noin 485 000 tonnia. Kabelin tehdas työllistää noin 540 henkilöä, jotka siirtyvät myynnin mukana uuden omistajan palvelukseen.

Milj. euroa	1.9.2016
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet ja muut pitkäaikaiset erät	44
Vaihto-omaisuus	29
Lyhytaikaiset saamiset	24
Varat yhteensä	97
Pitkäaikaiset velat	22
Lyhytaikaiset velat	45
Velat yhteensä	67
1.9.2016 myyty nettovarallisuus	30

Brasiliassa sijaitsevan Arapotin tehtaan myynti

Stora Enso allekirjoitti 31.12.2015 sopimuksen, jolla se myy 80 %:n omistusosuutensa Brasilian Paranassa sijaitsevasta Arapotin aikakauslehtipaperia tuottavasta tehtaasta chileläiselle paperintuottajalle Papeles Bio Biolle. Sopimuksen myötä konserni kirjasi vuoden 2015 viimeisen neljänneksen kirjanpitoon 34 milj. euron kulun, joka koostui aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumisesta, laskennallisten verosaamisten alaskirjauksesta ja transaktiokustannuksista. Kokonaisvaikutuksesta 6 milj. euroa kohdistuu määräysvallattomille omistajille. Kauppa saatiin päätökseen 31.3., ja Stora Enso kirjasi vuoden 2016 ensimmäisen neljänneksen kirjanpitoon noin 28 milj. euron tappion pääasiassa kertyneiden muuntoerojen vuoksi. Syyskuun lopussa 2016 lopulliseksi kauppahinnaksi sovittiin 15 milj. euroa, mikä johti 1 milj. euron negatiiviseen kaupantekopäivän jälkeiseen oikaisuun. Vuoden 2015 lukujen perusteella kaupan odotetaan pienentävän Stora Enson liikevaihtoa noin 100 milj. euroa. Arapotin tehtaan vuotuinen tuotantokapasiteetti on 185 000 tonnia päällystettyä aikakauslehtipaperia (LWC), ja se työllistää 320 henkilöä.

Milj. euroa	31.3.2016
Vaihto-omaisuus	10
Saamiset	31
Rahavarat	1
Varat yhteensä	42
Pitkäaikaiset velat	8
Lyhytaikaiset velat	14
Velat yhteensä	22
Nettovarat	20
Määräysvallattomien omistajien osuus	4
31.3.2016 myyty nettovarallisuus	16

LYHENNETTY KONSERNIN TULOSLASKELMA

Milj. euroa	Q3/16	Q3/15	Q2/16	Q1–Q3/16	Q1–Q3/15	2015
Liikevaihto	2 393	2 500	2 526	7 364	7 553	10 040
Liiketoiminnan muut tuotot	30	30	34	94	90	128
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos	-10	-20	-41	-15	11	18
Biologisten hyödykkeiden nettomuutos	-22	-19	-30	-59	-48	-89
Materiaalit ja palvelut	-1 414	-1 457	-1 441	-4 318	-4 476	-6 008
Toimituskulut ja komissiot	-234	-247	-237	-702	-738	-970
Henkilöstökulut	-308	-317	-365	-1 015	-992	-1 313
Liiketoiminnan muut kulut	-119	-110	-141	-406	-376	-503
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	10	5	25	32	39	519
Poistot ja arvonalentumiset	-130	-128	-82	-337	-397	-763
Liiketulos	196	237	248	638	666	1 059
Nettorahoituserät	-35	-93	-99	-173	-212	-245
Tulos ennen veroja	161	144	149	465	454	814
Tuloverot	-42	-20	-31	-114	-78	-31
Katsauskauden tulos	119	124	118	351	376	783
Jakautuminen:						
Emoyhtiön omistajat	129	124	125	372	383	807
Määräysvallattomien omistajien osuudet	-10	0	-7	-21	-7	-24
Katsauskauden tulos	119	124	118	351	376	783
Osakekohtainen tulos						
Laimentamaton osakekohtainen tulos, euroa	0,16	0,16	0,16	0,47	0,49	1,02
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, euroa	0,16	0,15	0,16	0,47	0,48	1,02

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

Milj. euroa	Q3/16	Q3/15	Q2/16	Q1-Q3/16	Q1-Q3/15	2015
Katsauskauden tulos	119	124	118	351	376	783
Muut laajan tuloksen erät						
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi						
Etuuspohjaisten järjestelyiden vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	-10	2	0	-10	2	77
Tuloverot eristä, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi	0	0	0	0	0	-36
	-10	2	0	-10	2	41
Erät, jotka voidaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi						
Osakkuus- ja yhteisyritysten muiden laajan tuloksen erien osuus, joka voidaan siirtää tulosvaikutteiseksi	1	-1	-2	-4	3	5
Oman pääoman nettoinvestointien muuntoerot	-24	-171	57	1	-48	28
Määräysvallattomien omistajien osuuden muuntoerot	-1	-8	1	-5	3	6
Nettosijoitusten suojaukset	2	1	-8	8	-24	-33
Rahavirran suojaukset	2	30	1	26	42	60
Määräysvallattomien omistajien osuus rahavirran suojauksesta	0	1	0	0	1	1
Myytavissä olevat sijoitukset	31	-50	77	108	-261	-327
Tuloverot eristä, jotka voidaan siirtää tulosvaikutteisiksi	0	-7	2	-6	-4	-8
	11	-205	128	128	-288	-268
Laaja tulos yhteensä	120	-79	246	469	90	556
Jakautuminen						
Emoyhtiön omistajat	131	-72	252	495	93	573
Määräysvallattomien omistajien osuudet	-11	-7	-6	-26	-3	-17
Laaja tulos yhteensä	120	-79	246	469	90	556

LYHENNETTY KONSERNIN TASE

Milj. euroa		30.9.2016	31.12.2015	30.9.2015
Varat				
Liikearvo	O	247	248	247
Muut aineettomat hyödykkeet	O	176	156	156
Aineelliset hyödykkeet	O	5 624	5 627	5 610
		6 047	6 031	6 013
Biologiset hyödykkeet	O	645	640	644
Päästöoikeudet	O	17	20	30
Osakkuus- ja yhteisyritykset	O	1 455	1 570	1 057
Myytavissä olevat sijoitukset: noteeratut osakkeet	I	31	28	25
Myytavissä olevat sijoitukset: korottomat	O	232	131	187
Pitkäaikaiset lainasaamiset	I	9	68	62
Laskennalliset verosaamiset	T	192	246	244
Muut pitkäaikaiset varat	O	58	63	67
Pitkäaikaiset varat		8 686	8 797	8 329
Vaihto-omaisuus	O	1 290	1 373	1 389
Versaamiset	T	6	6	8
Lyhytaikaiset korottomat saamiset	O	1 280	1 324	1 418
Korolliset saamiset	I	128	53	58
Rahavarat	I	781	808	798
Lyhytaikaiset varat		3 485	3 564	3 671
Varat yhteensä		12 171	12 361	12 000
Oma pääoma ja velat				
Emoyhtiön omistajat		5 624	5 388	4 923
Määräysvallattomien omistajien osuus		95	125	174
Oma pääoma yhteensä		5 719	5 513	5 097
Työsuhteen päättymisen jälkeisiin etuuksiin liittyvät varaukset	O	390	378	454
Muut varaukset	O	97	112	116
Laskennalliset verovelat	T	235	252	272
Korollinen pitkäaikainen velka	I	2 604	3 342	3 334
Muut pitkäaikaiset korottomat velat	O	65	49	48
Pitkäaikaiset velat		3 391	4 133	4 224
Korollisten velkojen lyhennyserät	I	650	228	206
Korolliset velat	I	588	626	650
Käytössä olevat luottolimiitit	I	6	1	1
Muut varaukset	O	23	48	59
Muut korottomat velat	O	1 746	1 765	1 717
Verovelat	T	48	47	46
Lyhytaikaiset velat		3 061	2 715	2 679
Velat yhteensä		6 452	6 848	6 903
Oma pääoma ja velat yhteensä		12 171	12 361	12 000

O-kirjaimella merkityt erät sisältyvät sidottuun pääomaan.
I-kirjaimella merkityt erät sisältyvät korollisiin nettovelkoihin.
T-kirjaimella merkityt erät sisältyvät nettoverovelkaan.

LYHENNETTY KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

Milj. euroa	Q1–Q3/16	Q1–Q3/15
Liiketoiminnan rahavirta		
Liiketulos	638	666
Suojaustulos laajasta tuloksesta	-1	-7
Ei-kassavaikutteisten erien oikaisut	431	441
Nettokäyttöpääoman muutos	103	37
Liiketoiminnan rahavirta	1 171	1 137
Maksetut nettorahoituserät	-156	-213
Maksetut tuloverot, netto	-72	-60
Liiketoiminnasta kertyneet nettorahavarat	943	864
Investointien rahavirta		
Myytavissä olevien sijoitusten hankinnat	-2	0
Tuotot tytäryritysten osakkeiden ja liiketoiminnan myynnistä vähennettynä myydyillä rahavaroilla	38	-10
Tuotot osakkuus- ja yhteisyritysten osakkeiden myynnistä	26	0
Tuotot myytävissä olevien sijoitusten myynnistä	10	0
Tuotot aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myynnistä	123	6
Investoinnit	-578	-620
Pitkäaikaisten saamisten tuotot, netto	-5	9
Investointeihin käytetyt nettorahavarat	-388	-615
Rahoituksen rahavirta		
Uusien pitkäaikaisten lainojen nostot	329	341
Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset	-606	-1 070
Lyhytaikaisten lainojen muutos	5	44
Maksetut osingot	-260	-237
Tytäryritysosuuksien osto määräysvallattomilta omistajilta	-46	0
Määräysvallattomien omistajien oman pääoman ehtoiset sijoitukset vähennettynä osingoilla	-2	10
Omien osakkeiden osto*	-2	-6
Rahoituksen nettorahavirta	-582	-918
Rahavarojen nettomuutos	-27	-669
Muuntoerot	-5	22
Nettorahavarat katsauskauden alussa	807	1 444
Nettorahavarat katsauskauden lopussa	775	797
Rahavarat katsauskauden lopussa	781	798
Käytössä olevat luottolimiitit katsauskauden lopussa	-6	-1
Nettorahavarat katsauskauden lopussa	775	797
Myyntit		
Rahavarat	1	22
Muut aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	39	8
Käyttöpääoma	6	-19
Korolliset saamiset ja velat	3	1
Määräysvallattomien omistajien osuudet	-4	0
Myytyjen yritysten nettovarot	45	12
Myyntivoitto	0	0
Myyntihinta yhteensä	45	12
Kauppahinnan käteisosa	39	12
Ehdollinen kauppahinta	6	0
Myyntihinta yhteensä	45	12

* Konsernin osakepalkkio-ohjelmaa varten ostetut omat osakkeet. Konsernilla ei ollut omia osakkeita syyskuun 2016 lopussa.

AINEELLISET JA AINEETTOMAT HYÖDYKKEET, LIIKEARVO, BIOLOGISET HYÖDYKKEET JA MUUT AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Milj. euroa	Q1–Q3/16	Q1–Q3/15	2015
Avaava tase 1.1.	6 671	6 461	6 461
Lisäykset aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	468	581	912
Lisäykset biologisiin hyödykkeisiin	67	53	77
Biologisten hyödykkeiden korjuu	-46	-46	-76
Vähennykset	-3	-4	-23
Tytäryritysten myynti	-39	-8	-12
Poistot ja arvonalentumiset	-337	-397	-763
Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutos	-13	-2	-13
Muuntoero ja muut	-76	19	108
Tasearvo yhteensä	6 692	6 657	6 671

KOROLLISET LAINAT

Milj. euroa	30.9.2016	31.12.2015	30.9.2015
Joukkovelkakirjalainat	1 704	1 834	1 873
Lainat rahoituslaitoksilta	1 475	1 637	1 542
Rahoitusleasingvastuut	60	61	65
Muut pitkäaikaiset lainat	15	38	60
Pitkäaikainen velka mukaan lukien lyhytaikainen osuus	3 254	3 570	3 540
Lyhytaikaiset lainat	499	492	477
Korkovelat	44	64	66
Johdannaisvelat	45	70	107
Käytössä olevat luottolimiitit	6	1	1
Korolliset velat yhteensä	3 848	4 197	4 191

Milj. euroa	Q1–Q3/16	2015	Q1–Q3/15
Avaava tase 1.1.	4 197	4 894	4 894
Pitkäaikaisten lainojen nostot	329	435	341
Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset	-606	-1 181	-1 070
Lyhytaikaisten lainojen ja korkovelan muutos	-13	-15	-28
Johdannaisvelkojen muutos	-25	-110	-73
Muuntoero ja muut	-34	174	127
Korolliset velat yhteensä	3 848	4 197	4 191

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

Milj. euroa	Käyvän arvon rahasto													Yhteensä
	Osaakepääoma	Ylikurssirahasto ja vararahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Omat osakkeet	Vaiheittaisen hankinnan uudelleen arvostuksen ylijäämä	Myytavissä olevat sijoitukset	Rahavirran suojaukset	Muut laajan tuloksen erät osakkuus- ja yhteisyrityksissä	Kertyneet muuntoerot ja nettoinvestointien suojaukset	Kertyneet voittovarot	Jakautuminen emoyhtiön omistajille	Määräysvallattomien omistajien osuus		
Oma pääoma 31.12.2014	1 342	77	633	-	4	354	-69	-24	-149	2 902	5 070	167	5 237	
Katsauskauden tulos	-	-	-	-	-	-	-	-	-	383	383	-7	376	
Muut laajan tuloksen erät ennen veroja	-	-	-	-	-	-261	42	3	-72	2	-286	4	-282	
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvä tulovero	-	-	-	-	-	-	-9	-	5	-	-4	-	-4	
Laaja tulos yhteensä	-	-	-	-	-	-261	33	3	-67	385	93	-3	90	
Osinko	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-237	-237	-1	-238	
Yritysosot ja -myynnit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	11	
Yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden osto	-	-	-	-6	-	-	-	-	-	-	-6	-	-6	
Osakeperusteiset maksut	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-3	3	-	3	
Oma pääoma 30.9.2015	1 342	77	633	-	4	93	-36	-21	-216	3 047	4 923	174	5 097	
Katsauskauden tulos	-	-	-	-	-	-	-	-	-	424	424	-17	407	
Muut laajan tuloksen erät ennen veroja	-	-	-	-	-	-66	18	2	67	75	96	3	99	
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvä tulovero	-	-	-	-	-	-	-6	-	2	-36	-40	-	-40	
Laaja tulos yhteensä	-	-	-	-	-	-66	12	2	69	463	480	-14	466	
Osinko	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-1	-1	
Yritysosot- ja myynnit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-50	-50	
Tappio määräysvallattomien omistajien osuuden ostosta	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-16	-16	16	-	
Osakeperusteiset maksut	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	
Oma pääoma 31.12.2015	1 342	77	633	-	4	27	-24	-19	-147	3 495	5 388	125	5 513	
Katsauskauden tulos	-	-	-	-	-	-	-	-	-	372	372	-21	351	
Muut laajan tuloksen erät ennen veroja	-	-	-	-	-	108	26	-4	9	-10	129	-5	124	
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvä tulovero	-	-	-	-	-	-1	-4	-	-1	-	-6	-	-6	
Laaja tulos yhteensä	-	-	-	-	-	107	22	-4	8	362	495	-26	469	
Osinko	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-260	-260	-	-260	
Yritysosot- ja myynnit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-4	-4	
Yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden osto	-	-	-	-2	-	-	-	-	-	-	-2	-	-2	
Osakeperusteiset maksut	-	-	-	2	-	-	-	-	-	1	3	-	3	
Oma pääoma 30.9.2016	1 342	77	633	-	4	134	-2	-23	-139	3 598	5 624	95	5 719	

VASTUUSITOUUMUKSET JA EHDOLLISET VELAT

Milj. euroa	30.9.2016	31.12.2015	30.9.2015
Omasta puolesta annetut vakuudet			
Kiinnitykset	9	4	4
Osakkuus- ja yhteisyritysten puolesta annetut vakuudet			
Takaukset	4	17	17
Muiden puolesta annetut vakuudet			
Takaukset	37	30	31
Muut omat vastuut			
Vuokrasopimukset seuraavien 12 kk:n aikana	84	83	83
Vuokrasopimukset seuraavien 12 kk:n jälkeen	753	804	831
Muut vastuut	11	11	12
Yhteensä	898	949	978
Kiinnitykset	9	4	4
Takaukset	41	47	48
Vuokrasopimukset	837	887	914
Muut vastuut	11	11	12
Yhteensä	898	949	978

Pääomasitoumukset

Konsernin suorat investointisopimukset ilman yritysostoja olivat 148 milj. euroa (verrattuna 239 milj. euroon 30.9.2015 ja 196 milj. euroon 31.12.2015). Summat sisältävät konsernin osuuden yhteisten toimintojen suorista investointisopimuksista.

LIIKEVAIHTO SEGMENTEITTÄIN

Milj. euroa	Q3/16	Q2/16	Q1/16	2015	Q4/15	Q3/15	Q2/15	Q1/15
Consumer Board	599	599	564	2 340	560	608	603	569
Packaging Solutions	259	258	245	913	240	226	226	221
Biomaterials	334	342	351	1 484	374	392	364	354
Wood Products	385	433	382	1 603	395	375	441	392
Paper	792	839	854	3 630	890	911	915	914
Muut	559	629	648	2 478	639	563	629	647
Segmenttien välinen liikevaihto	-535	-574	-599	-2 408	-611	-575	-616	-606
Yhteensä	2 393	2 526	2 445	10 040	2 487	2 500	2 562	2 491

OPERATIIVINEN LIIKETULOS SEGMENTEITTÄIN

Milj. euroa	Q3/16	Q2/16	Q1/16	2015	Q4/15	Q3/15	Q2/15	Q1/15
Consumer Board	67	76	73	290	53	80	78	79
Packaging Solutions	21	17	7	90	22	18	24	26
Biomaterials	43	57	84	313	81	100	59	73
Wood Products	22	33	16	81	21	22	23	15
Paper	53	43	51	77	41	6	12	18
Muut	13	0	17	64	24	20	11	9
Operatiivinen liiketulos	219	226	248	915	242	246	207	220
Käyvän arvon muutokset ja liiketoimintaan kuulumattomat erät*	-14	-15	-26	378	401	-25	15	-13
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	-9	37	-28	-234	-250	16	-8	8
Liiketulos (IFRS)	196	248	194	1 059	393	237	214	215
Nettorahoituserät	-35	-99	-39	-245	-33	-93	-66	-53
Tulos ennen veroja	161	149	155	814	360	144	148	162
Tuloverot	-42	-31	-41	-31	47	-20	-25	-33
Katsauskauden tulos	119	118	114	783	407	124	123	129

* Käyvän arvon muutokset ja liiketoimintaan kuulumattomat erät sisältävät osakesidonnaiset kannustinjärjestelmät ja niihin liittyvät suojaukset, hiilidioksidin päästöoikeuksien arvostuksen, biologisten hyödykkeiden uudelleenarvostuksen sekä konsernin osuuden osakkuus- ja yhteisyritysten tuloveroista ja nettorahoituseristä.

VERTAILUKELPOISUUTEEN VAIKUTTAVAT ERÄT, KÄYVÄN ARVON MUUTOKSET JA LIIKETOIMINTAAN KUULUMATTOMAT ERÄT

Milj. euroa	Q3/16	Q2/16	Q1/16	2015	Q4/15	Q3/15	Q2/15	Q1/15
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden sekä biologisten hyödykkeiden arvonalentumiset ja arvonalentumisten peruutukset	-6	41	-1	-266	-265	0	-1	0
Uudelleenjärjestelykustannukset ilman aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumisia	-3	-16	0	7	-2	16	-7	0
Yritysmyyntit	0	16	-27	0	0	0	0	0
Muut	0	-4	0	25	17	0	0	8
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yhteensä	-9	37	-28	-234	-250	16	-8	8
Käyvän arvon muutokset ja liiketoimintaan kuulumattomat erät	-14	-15	-26	378	401	-25	15	-13
Yhteensä	-23	22	-54	144	151	-9	7	-5

VERTAILUKELPOISUUTEEN VAIKUTTAVAT ERÄT SEGMENTEITTÄIN

Milj. euroa	Q3/16	Q2/16	Q1/16	2015	Q4/15	Q3/15	Q2/15	Q1/15
Consumer Board	0	0	0	-2	-4	0	0	2
Packaging Solutions	-9	0	0	-8	0	0	-8	0
Biomaterials	0	0	0	-17	-20	0	0	3
Wood Products	0	0	0	0	0	0	0	0
Paper	0	37	-28	-254	-262	6	0	2
Muut	0	0	0	47	36	10	0	1
Liiketulojen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	-9	37	-28	-234	-250	16	-8	8
Verojen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	1	-10	-2	57	59	0	-2	0
Katsauskauden tuloksen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	-8	27	-30	-177	-191	16	-10	8
Jakautuminen:								
Emoyhtiön omistajat	-8	27	-29	-167	-185	16	-6	8
Määräysvallattomien omistajien osuudet	0	0	-1	-10	-6	0	-4	0
Katsauskauden tuloksen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	-8	27	-30	-177	-191	16	-10	8

KÄYVÄN ARVON MUUTOKSET JA LIIKETOIMINTAAN KUULUMATTOMAT ERÄT* SEGMENTEITTÄIN

Milj. euroa	Q3/16	Q2/16	Q1/16	2015	Q4/15	Q3/15	Q2/15	Q1/15
Consumer Board	-2	-4	-2	-30	-36	2	2	2
Packaging Solutions	0	0	-1	-2	0	0	-1	-1
Biomaterials	-3	-2	-3	12	22	-2	-3	-5
Wood Products	0	0	0	-1	0	0	0	-1
Paper	0	0	0	-2	1	-1	0	-2
Muut	-9	-9	-20	401	414	-24	17	-6
Liiketulojen käyvän arvon muutokset ja liiketoimintaan kuulumattomat erät	-14	-15	-26	378	401	-25	15	-13

* Käyvän arvon muutokset ja liiketoimintaan kuulumattomat erät sisältävät osakesidonnaiset kannustinjärjestelmät ja niihin liittyvät suojaukset, hiilidioksidin päästöoikeuksien arvostuksen, biologisten hyödykkeiden uudelleenarvostuksen sekä Stora Enson osuuden osakkuus- ja yhteisyritysten tuloveroista ja nettorahoituseristä.

LIIKETULOS SEGMENTEITTÄIN

Milj. euroa	Q3/16	Q2/16	Q1/16	2015	Q4/15	Q3/15	Q2/15	Q1/15
Consumer Board	65	72	71	258	13	82	80	83
Packaging Solutions	12	17	6	80	22	18	15	25
Biomaterials	40	55	81	308	83	98	56	71
Wood Products	22	33	16	80	21	22	23	14
Paper	53	80	23	-179	-220	11	12	18
Muut	4	-9	-3	512	474	6	28	4
Liiketulos (IFRS)	196	248	194	1 059	393	237	214	215
Nettorahoituserät	-35	-99	-39	-245	-33	-93	-66	-53
Tulos ennen veroja	161	149	155	814	360	144	148	162
Tuloverot	-42	-31	-41	-31	47	-20	-25	-33
Katsauskauden tulos	119	118	114	783	407	124	123	129

EURON VAIHTOKURSSIT

1 euro on yhtä kuin	Päätöskurssi		Keskikurssi	
	30.9.2016	31.12.2015	30.9.2016	31.12.2015
SEK	9,6210	9,1895	9,3711	9,3545
USD	1,1161	1,0887	1,1158	1,1096
GBP	0,8610	0,7340	0,8022	0,7260

TRANSAKTIORISKI JA PÄÄVALUUTTOJEN SUOJAUKSET 30.9.2016

Milj. euroa	USD	SEK	GBP
Arvioitu vuosittainen liiketoiminnan nettorahavirta	1 080	-830	330
Transaktioriskin suojaukset 30.9.2016	-590	510	-150
Suojausprosentti 30.9.2016 seuraaville 12 kuukaudelle	55 %	61 %	45 %

Lisäksi seuraaville 13–15 kuukaudelle on Yhdysvaltain dollarin suojauksia nimelliseltä arvoltaan 26 milj. euroa.

VALUUTTAKURSSIMUUTOSTEN VAIKUTUS OPERATIIVISEEN LIIKETULOKSEEN

Operatiivinen liiketulos: Valuuttakurssivaikutus, 10 % vahvistuminen	Milj. euroa
USD	108
SEK	-83
GBP	33

Herkkyys perustuu seuraavien 12 kuukauden liiketoiminnan nettorahavirtaan. Laskelmassa ei ole huomioitu valuuttasuojauksia ja siinä oletetaan, että ainoastaan yksittäisissä valuuttakurssissa tapahtuu muutoksia. Valuuttakurssien heikkenemisen vaikutus olisi vastakkainen.

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot

Stora Enso määrittää ja esittää rahoitusinstrumenttien käyvän arvon arvostustekniikoittain seuraavan hierarkian mukaisesti:

- Taso 1: identtisten varojen tai velkojen noteeratut (oikaisemattomat) hinnat toimivilla markkinoilla
- Taso 2: muut tekniikat, joissa kaikki kirjattuun käypään arvoon merkittävästi vaikuttavat tekijät ovat todettavissa suoraan tai epäsuorasti
- Taso 3: tekniikat, joissa käytettävillä tekijöillä on merkittävä vaikutus kirjattuun käypään arvoon, mutta tekijät eivät perustu todettavissa oleviin markkinatietoihin

Arvostustekniikat on kuvattu tarkemmin konsernin tilinpäätöksessä.

RAHOITUSVAROJEN JA VELKOJEN KIRJANPITOARVOT ARVOSTUSRYHMITÄIN JA KÄYVÄN ARVON PERUSTEELLA: 30.9.2016

Milj. euroa	Lainat ja saamiset	Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattavat rahoituserät	Suojaavat johdannaiset	Myytävissä olevat sijoitukset	Kirjanpitoarvot	Käypä arvo
Rahoitusvarat						
Myytävissä olevat sijoitukset	-	-	-	263	263	263
Pitkäaikaiset lainasaamiset	9	-	-	-	9	9
Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset	925	1	-	-	926	926
Korolliset saamiset	70	24	34	-	128	128
Rahavarat	781	-	-	-	781	781
Kirjanpitoarvo	1 785	25	34	263	2 107	2 107

Milj. euroa	Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattavat rahoituserät	Suojaavat johdannaiset	Rahoitusvarat jaksotettuun hankintameno	Kirjanpitoarvot	Käypä arvo
Rahoitusvelat					
Korollinen pitkäaikainen velka	-	-	2 604	2 604	2 692
Korollisten velkojen lyhennyserät	-	-	650	650	650
Korolliset velat	3	42	543	588	588
Ostovelat ja muut korottomat velat	21	-	1 329	1 350	1 350
Käytössä olevat luottolimitit	-	-	6	6	6
Kirjanpitoarvo	24	42	5 132	5 198	5 286

Milj. euroa	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Rahoitusvaroihin kuuluvat johdannaiset	-	58	-	58
Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset	-	1	-	1
Myytävissä olevat sijoitukset	31	-	232	263
Johdannaisvelat	-	45	-	45
Ostovelat ja muut korottomat velat	-	-	21	21

RAHOITUSVAROJEN JA VELKOJEN KIRJANPITOARVOT ARVOSTUSRYHMITÄIN JA KÄYVÄN ARVON PERUSTEELLA: 31.12.2015

Milj. euroa	Lainat ja saamiset	Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattavat rahoituserät	Suojaavat johdannaiset	Myytavissä olevat sijoitukset	Kirjanpitoarvot	Käypä arvo
Rahoitusvarat						
Myytavissä olevat sijoitukset	-	-	-	159	159	159
Pitkäaikaiset lainasaamiset	68	-	-	-	68	70
Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset	987	-	-	-	987	987
Korolliset saamiset	12	12	29	-	53	53
Rahavarat	808	-	-	-	808	808
Kirjanpitoarvo	1 875	12	29	159	2 075	2 077

Milj. euroa	Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattavat rahoituserät	Suojaavat johdannaiset	Rahoitusvarat jaksotettuun hankintamenoon	Kirjanpitoarvot	Käypä arvo
Rahoitusvelat					
Korollinen pitkäaikainen velka	-	-	3 342	3 342	3 445
Korollisten velkojen lyhennyserät	-	-	228	228	228
Korolliset velat	22	48	556	626	626
Ostovelat ja muut korottomat velat	24	-	1 421	1 445	1 445
Käytössä olevat luottolimitit	-	-	1	1	1
Kirjanpitoarvo	46	48	5 548	5 642	5 745

Milj. euroa	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Rahoitusvaroihin kuuluvat johdannaiset	-	41	-	41
Myytavissä olevat sijoitukset	28	-	131	159
Johdannaisvelat	-	70	-	70
Ostovelat ja muut korottomat velat	-	3	21	24

TASON 3 KÄYVÄN ARVOON KIRJATTUJEN RAHOITUSVAROJEN TÄSMÄYTYS: 30.9.2016

Milj. euroa	Q1-Q3/16	2015	Q1-Q3/15
Avaava tase 1.1.	131	444	444
Tuloslaskelmaan kirjatut tappiot	5	-2	-2
Myytavissä olevien sijoitusten rahastoon kirjatut tappiot/voitot	104	-325	-255
Lisäykset	3	14	0
Myyntit	-11	0	0
Tasearvo	232	131	187

Tason 3 rahoitusvarat

Tason 3 rahoitusvarat koostuvat pääasiassa PVO-osakkeista, joiden arvostusmenetelmä on kuvattu tarkemmin tilinpäätöksessä. Arvostus on herkin sähkön hinnan ja diskonttauskoron muutoksille. Arvostusmallissa käytetty 3,01 %:n diskonttokorko määritetään keskimääräisen painotetun pääomakustannuksen perusteella. Diskontattujen rahavirtojen laskennassa +/- 5 %:n muutos sähkön hinnassa merkitsisi +42 milj. euron tai -42 milj. euron muutosta arvostuksessa, +/- 1 %:n muutos diskonttokorossa merkitsisi -28 milj. euron tai +38 milj. euron muutosta arvostuksessa.

Stora Enson osakkeet

VAIHTOMÄÄRÄ

	Helsinki		Tukholma	
	A-osake	R-osake	A-osake	R-osake
Heinäkuu	84 188	55 600 986	68 741	6 750 807
Elokuu	52 189	47 903 679	69 213	6 391 890
Syyskuu	62 758	54 649 697	135 927	13 447 415
Yhteensä	199 135	158 154 362	273 881	26 590 112

PÄÄTÖSKURSSI

	Helsinki, EUR		Tukholma, SEK	
	A-osake	R-osake	A-osake	R-osake
Heinäkuu	8,60	8,12	82,40	77,55
Elokuu	8,60	7,92	81,00	75,90
Syyskuu	8,69	7,91	83,50	76,00

OSAKKEIDEN LUKUMÄÄRÄ KESKIMÄÄRIN

Milj.	Q3/16	Q3/15	Q2/16	Q1-Q3/16	Q1-Q3/15	2015
Kausittainen	788,6	788,6	788,6	788,6	788,6	788,6
Kumulatiivinen	788,6	788,6	788,6	788,6	788,6	788,6
Kumulatiivinen, laimennettu	790,0	789,8	790,1	789,9	789,8	789,8

AVAINLUKUIEN LASKENTAPERIAATTEET

Sijoitetun pääoman operatiivinen tuotto, operatiivinen ROCE (%)	100 x	<u>Operatiivinen liiketulos</u> Sijoitettu pääoma ¹⁾²⁾
Sidotun pääoman operatiivinen tuotto, operatiivinen ROOC (%)	100 x	<u>Operatiivinen liiketulos</u> Sidottu pääoma ²⁾
Oman pääoman tuotto, ROE (%)	100 x	<u>Katsauskauden tulos</u> Oma pääoma yhteensä ²⁾
Korolliset nettovelat		Korolliset velat – korolliset saamiset
Velkaantumisaste		<u>Korolliset nettovelat</u> Oma pääoma ³⁾
Tulos/osake (EPS)		<u>Katsauskauden tulos</u> ³⁾ Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä
Operatiivinen liiketulos		Liiketulos ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä ja käyvän arvon muutoksia sekä Stora Enson osuus osakkuus- ja yhteisyritystensä liiketuloksesta ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä ja käyvän arvon muutoksia.
Operatiivinen EBITDA		Liiketulos ilman aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia, osuutta osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta, vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä ja käyvän arvon muutoksia.
Nettovelan suhde operatiiviseen EBITDAan		<u>Korolliset nettovelat</u> Edellisten 12 kuukauden operatiivinen EBITDA
Kiinteät kulut		Kunnossapito, henkilöstö, muut hallinnolliset kulut, ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä ja käyvän arvon muutoksia
Edelliset 12 kuukautta		Raportointipäivää edeltävät 12 kuukautta
Työtaturmat (TRI), taajuus		Lääketieteellistä hoitoa vaatineiden tapaturmien määrä miljoonaa työtuntia kohti
Poissaoloihin johtaneet tapaturmat (LTA), taajuus		Poissaoloon johtaneiden tapaturmien määrä milj. työtuntia kohti

1) Sijoitettu pääoma = sidottu pääoma – nettoverovelka

2) Katsauskauden keskiarvo

3) Jakautuminen emoyhtiön omistajille

LUETTELO IFRS:N PIIRIIN KUULUMATTOMISTA TUNNUSLUVUISTA

Operatiivinen EBITDA
Operatiivinen EBITDA, %
Operatiivinen liiketulos
Operatiivinen liiketulosprosentti
Tulos ennen veroja ja ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä
Investoinnit
Investoinnit ilman lisäyksiä biologisiin hyödykkeisiin
Sijoitettu pääoma

Poistot ja arvonalentumiset ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä
Operatiivinen ROCE
Tulos/osake, ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä
Nettovelan suhde edellisten 12 kk operatiiviseen EBITDAan
Kiinteät kustannukset/liikevaihto
Operatiivinen ROOC
Liiketoiminnasta kertyneet rahavirrat
Rahavirta investointien jälkeen

Yhteystiedot

Stora Enso Oyj

PL 309
00101 Helsinki
Käyntiosoite: Kanavaranta 1
Puh. 02046 131

Stora Enso AB

PL 70395
SE-107 24 Stockholm, Sweden
Käyntiosoite: World Trade Center
Klarabergsviadukten 70
Puh. +46 1046 46 000

storaenso.com

storaenso.com/investors

Lisätietoja:

Seppo Parvi, talousjohtaja, puh. 02046 21205
Ulla Paajanen-Sainio, sijoittajasuhdejohtaja, puh. 040 763 8767
Hanne Karrinaho, talousviestintäjohtaja, puh. 02046 21446

Stora Enson viimeisen neljänneksen ja koko vuoden 2016 tulos julkaistaan

3.2.2017

Stora Enson pääomamarkkinapäivä pidetään Lontoossa 17.11.2016.

Stora Enso on johtava maailmanlaajuinen uusiutuvien pakkaus-, biomateriaali-, puu- ja paperiratkaisujen tuottaja. Tavoitteemme on korvata uusiutumattomat materiaalit innovoimalla ja kehittämällä uusia tuotteita ja palveluja, jotka perustuvat puuhun ja muihin uusiutuviin materiaaleihin. Työllistämme noin 26 000 henkilöä yli 35 maassa. Liikevaihtomme vuonna 2015 oli 10,0 miljardia euroa, Stora Enson osakkeet noteerataan Nasdaq Helsinki Oy:ssä (STEAV, STERV) ja Nasdaq Stockholm AB:ssa (STE A, STE R). Lisäksi Stora Enson ADR-todistuksilla (SEOAY) käydään Yhdysvalloissa kauppa OTC-listalla International OTCQX:ssa. storaenso.com

Stora Ensoon ja sen liiketoimintoihin kohdistuu riskejä ja epävarmuustekijöitä. Tietyt tässä esitetyt lausumat, jotka eivät ole historiallisia tosiasioita, kuten markkinoiden oletettuun kasvuun ja kehitykseen liittyvät lausumat ja muut kasvu- ja tuottavuusolettamat sekä lausumat, jotka alkavat ilmaisuilla "uskoo", "olettaa", "odottaa", "ennustaa" tai muilla vastaavilla ilmaisuilla, ovat tulevaisuudennäkömyihin liittyviä kannanottoja. Koska nämä lausumat perustuvat nykyisiin suunnitelmiin, arvioihin ja ennusteisiin, ne sisältävät riskejä ja epävarmuustekijöitä, jotka saattavat johtaa siihen, että tulokset poikkeavat merkittävästi niitä koskevista arvioista. Tällaisia tulevaisuutta koskevissa lausumissa esitetyjä tekijöitä, jotka saattavat merkittävästi muuttaa tuloksia, voivat muun muassa olla: (1) toiminnalliset tekijät, kuten jatkuva menestys tuotannollisessa toiminnassa ja siinä saavutettava tehokkuus, jatkuvat saavutukset tuotekehityksessä, konsernin tavoittelemien asiakkaiden kyky hyväksyä uusia tuotteita ja palveluita, voimassaolevien ja uusien yhteistyösopimusten mukanaan tuoma menestys, muutokset liiketoiminnan strategioissa, kehityssuunnitelmissa tai tavoitteissa, muutokset konsernin patenttien tai muiden tekijänoikeuksien antamassa suojassa sekä pääoman saatavuus hyväksyttävillä ehdoilla; (2) teollisuuden yleiset olosuhteet, kuten tuotteiden kysynnän voimakkuus, kilpailun kovuus, konsernin tuotteiden markkinahinnat maailmalla nyt ja tulevaisuudessa sekä niihin liittyvät hintapaineet, raaka-aineiden hintavaihtelut, konsernin asiakkaiden ja kilpailijoiden taloudellinen tilanne sekä mahdollisten uusien kilpailuvien tuotteiden ja teknologioiden kehittäminen kilpailijoiden toimesta; ja (3) yleinen taloudellinen tilanne, kuten talouskasvu konsernin tärkeimmillä markkina-alueilla sekä valuuttakurssi- ja korkotasovaihtelut. Kaikki lausumat perustuvat johdon parhaaseen arvioon saatavilla olevan tiedon valossa. Stora Enso ei sitoudu päivittämään tai muuttamaan lausumia, paitsi siltä osin kuin siihen on lainmukainen velvollisuus.